

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET**

**Sveučilišni prijediplomski studij
Povijest
(dvopredmetni)**

**Izvedbeni planovi
ljetni semestar akademske godine
2025./2026.**

**termini ispitnih rokova mogu biti različiti
od navedenih u izvedbenim programima**

- pratiti tablicu ispitnih rokova -

<https://ffri.uniri.hr/studiranje/postojeci-studenti/nastava/>

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Povijest rimske civilizacije		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)		
Semestar	II.		
Akadska godina	2025./2026.		
Broj ECTS-a	6		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+15+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Feđa Milivojević; izv. prof. dr. sc. Lucijana Šešelj		
Kabinet	F-439		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
Telefon	051/265-734		
e-mail	feda.milivojevic@uniri.hr		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Počeci Rima u sklopu italskog razvoja brončanog i željeznog doba, s doprinosom grčke kolonizacije i Etruščana. Počeci Rima, rimsko kraljevstvo: tradicija i arheologija. U okviru prikaza rimske republike, središnja tematika je društvena i politička povijest, te razvitak institucija, napose prava, pri čemu se naglasak stavlja na uređenje i funkcioniranje Republike. Organizacija kulta i važnost obreda u javnom i privatnom životu. Ratovi: samnitski, punski, okretanje prema istoku i ratovi s Makedonijom i dominacija u Grčkoj. Osvajanje Hispanije. Kriza republike: reforme braće Grakho. Gaj Marije. Sula. Prvi trijumvirat. Građanski rat. Drugi trijumvirat i propast Republike. Rimski prodor na sjeverozapad Ilirika: Histrija, Japudija, Liburnija, Panonija, Delmati. Nakon analitičkog prikaza postanka carstva, detaljnije se prikazuju novi aspekti društvenog razvoja, ponajprije u provincijama. Fenomen romanizacije pokazuje se kao skup procesa koji mijenjaju lik velikog dijela Europe, pri čemu se osobiti naglasak stavlja na municipalizaciju, ulogu vojske, te probleme gospodarstva (zemljoposjed i agrarni odnosi, uloga tržišta i jačanja "naturalne ekonomije", uloga robova, oslobođenika i kolonata). Dat će se primjer studija slučaja za sva razdoblja, s naglaskom na ustroj provincije Dalmacije i Panonije, te koji su vidovi romanizacije u ovom području. Zaključni dio obuhvaća razdoblje kasne antike, u okviru kojega se obrađuju kristijanizacija, uspostava dominata, opadanje urbaniteta, te civilizacijski i državni rascjep na istočni i zapadni dio Carstva koji je u podlozi različitih smjerova razvoja u daljnjoj povijesti. Ovo će se prikazati na nekoliko primjera studije slučaja, a poseban naglasak će biti stavljen na područje današnje Republike Hrvatske.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će biti sposobni: -nabrojiti, definirati i opisati osnovne pojmove i probleme vezane uz rimsku povijest -opisati i objasniti povijesnu geografiju Italije i rimskih provincija -kritički analizirati povijesne izvore -na odabranim primjerima objasniti specifičnosti političkog, društvenog i ekonomskog razvoja rimske države i usporediti ih kroz različita razdoblja, ispitivati uzročno-posljedične veze, te zaključivati o njihovom povijesnom značenju.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	

Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1,5	0	
Seminar	0,5	10	
Kolokvij 1	1,25	30	
Kolokvij 2	1,25	30	
ZAVRŠNI ISPIT	1,5	30	
UKUPNO	6	100	
Opće informacije			
<u>Varijanta 1 sa završnim ispitom</u>			
Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.			
- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.			
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova		
IV. LITERATURA			
OBVEZNA LITERATURA			
Povijest 3, Helenizam i Rimska Republika (ur. E.Cravetto/I.Goldstein), Zagreb 2007. (poglavlja koja se odnose na Italiju i Rim)			
Povijest 4, Rimsko Carstvo, (ur. E.Cravetto/I.Goldstein), Zagreb 2007.			
Povijest 5, Kasno rimsko carstvo i rani srednji vijek (ur. E.Cravetto/I.Goldstein), Zagreb 2007. (poglavlja koja se odnose na Rimsko carstvo)			
Šašel Kos, Marjeta, <i>Appian and Illyricum</i> , Ljubljana, 2005.			
Ward, Allen M., Heichelheim, Fritz M., Yeo, Cedric A., <i>History of the Roman People</i> , Routledge, London, New York, 2016.			
IZBORNA LITERATURA			
Carcopino J., <i>Rim u razdoblju najvišeg uspona carstva</i> , Naprijed, Zagreb, 1981.			
The Cambridge Ancient History, 2. ili 3. izdanje, sv. 7-14, 1989-2005. (odabrana poglavlja)			
Grimal P., <i>Rimska civilizacija, Jugoslavija</i> , Beograd, 1968.			
Lisičar, Petar, <i>Grci i Rimljani</i> , Zagreb 1971. (odabrana poglavlja)			
Maškin N.A., <i>Historija starog Rima</i> , Naučna knjiga, Beograd (više izdanja)			
Matijašić, R., <i>Hrvatske zemlje u antici do cara Dioklecijana</i> , Zagreb, 2009.			
Matijašić, R., <i>Povijest hrvatskih zemalja u kasnoj antici od Dioklecijana do Justinijana</i> , Zagreb,2012.			
Pallottino M., <i>Etruščani</i> , Zagreb, 2008.			
Stotinu hrvatskih arheoloških nalazišta, Zagreb, 2006.			
Wilkes, J.J., <i>Dalmatia</i> , London, 1969.			
Napomena: Studenti će tijekom nastave dobiti upute o korištenju literature, te će u sklopu seminarskog rada dobiti posebne tekstove iz antičkih književnih izvora, te sekundarne literature na kojima će raditi analize.			
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU			

POHAĐANJE NASTAVE	
Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja, te na 80% seminara.	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
• Usmeno • Pismeno: a) oglasna ploča Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci b) web stranice Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci c) Merlin	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Konzultacije prema rasporedu; e-mail.	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Usmeno.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	5. i 19. 2. 2025. g. u 11:00h
Ljetni	15. i 29. 6. 2025. g. u 11:00h
Jesenski	3. i 17. 9. 2025. g. u 11:00h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
I.	Uvod u rimsku povijest: izvori i problemi. Predrimska Italija: narodi i kulture.
II.	Od osnutka Grada: rana povijest Rima.
III.	Rana Rimska Republika: razvoj društvenih i političkih institucija I.
IV.	Rana Rimska Republika: razvoj društvenih i političkih institucija II.
V.	Rimska ekspanzija na Mediteranu I.
VI.	Rimska ekspanzija na Mediteranu II.
VII.	KOLOKVIJ 1 <i>Umjesto termina seminara</i> - Kriza 2. st. pr. Kr. Braća Grakho i počeci kraja.
VIII.	Rimski građanski ratovi i slom Republike.
IX.	Augustov principat: država, društvo, kultura.
X.	Julijevsko-klaudijevska dinastija.
XI.	KOLOKVIJ 2 <i>Umjesto termina seminara</i> - Godina četiri cara. Flavijevska dinastija.
XII.	Pet dobrih careva: vrhunac carstva.
XIII.	Dinastija Severa i kriza carstva.
XIV.	Dioklecijan i njegove reforme. Tetrarhija – nastanak i slom.
XV.	Konstantin i kasna antika. Teodozije i podjela carstva.
Napomena: nastavnik zadržava pravo da tijekom semestra u dogovoru sa studentima, ukoliko pokažu želju za obradom neke druge teme, izmijeni dio predavanja.	

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode)	METODE VREDNOVANJA

		poučavanja i učenja)	
Nabrojati, definirati i opisati osnovne pojmove i probleme vezane uz rimsku povijest.	Počeci Rima u sklopu italskog razvoja brončanog i željeznog doba, s doprinosom grčke kolonizacije i Etruščana. Počeci Rima, rimsko kraljevstvo: tradicija i arheologija. U okviru prikaza rimske republike, središnja tematika je društvena i politička povijest, te razvitak institucija, napose prava, pri čemu se naglasak stavlja na uređenje i funkcioniranje Republike. Organizacija kulta i važnost obreda u javnom i privatnom životu. Ratovi: samnitski, punski, okretanje prema istoku i ratovi s Makedonijom i dominacija u Grčkoj. Osvajanje Hispanije.	Predavanje. Rasprava.	Sudjelovanje u raspravi. Kolokvij. Seminar. Završni pismeni ispit.
Opisati i objasniti povijesnu geografiju Italije i rimskih provincija.	Križa republike: reforme braće Grakho. Gaj Marije. Sula. Prvi trijumvirat. Građanski rat. Drugi trijumvirat i propast republike. Rimski prodor na sjeverozapad Ilirika: Histrija, Japudija, Liburnija, Panonija, Delmati. Nakon analitičkog prikaza postanka carstva, detaljnije se prikazuju novi aspekti društvenog razvoja, ponajprije u provincijama. Fenomen romanizacije pokazuje se kao skup procesa koji mijenjaju lik velikog dijela Europe, pri čemu se osobiti naglasak stavlja na municipalizaciju, ulogu vojske, te probleme gospodarstva (zemljoposjed i agrarni odnosi, uloga tržišta i jačanja "naturalne ekonomije", uloga robova, oslobođenika i kolonata). Dat će se primjer studija slučaja za sva razdoblja, s naglaskom na ustroj provincije Dalmacije i Panonije, te koji su vidovi romanizacije u ovom području. Zaključni dio obuhvaća razdoblje kasne antike, u okviru kojega se obrađuju kristijanizacija, uspostava dominata, opadanje urbaniteta, te civilizacijski i državni rascjep na istočni i zapadni dio Carstva koji je u podlozi različitih smjerova razvoja u daljnjoj povijesti. Ovo će se prikazati na nekoliko primjera studije slučaja, a poseban naglasak će biti stavljen na područje današnje Republike Hrvatske.	Predavanje. Analiza karata (samostalno i rad u grupi). Rasprava.	Sudjelovanje u raspravi. Kolokvij. Završni pismeni ispit.
Kritički analizirati povijesne izvore.		Predavanje. Rad na izvornim povijesnim tekstovima i prikazima arheološkog materijala (samostalno i rad u grupi). Rasprava.	Sudjelovanje u raspravi. Seminar.
Na odabranim primjerima objasniti specifičnosti političkog, društvenog i ekonomskog razvoja rimske države i usporediti ih kroz različita razdoblja, ispitivati uzročno-posljedične veze, te zaključivati o njihovom povijesnom značenju.		Predavanje. Rasprava.	Sudjelovanje u raspravi. Kolokvij. Seminar. Završni pismeni ispit.

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Hrvatska ranosrednjovjekovna povijest		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)		
Semestar	II.		
Akadska godina	2025./2026.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Goran Bilogrivić		
Kabinet	F-438		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
Telefon	051/265-732		
e-mail	goran.bilogrivic@uniri.hr		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Na kolegiju se, među ostalim, obrađuju sljedeće teme: Uvod u hrvatski rani srednji vijek - prostor, vrijeme, izvori. Avari, Slaveni i Hrvati – pitanja doseobe i etnogeneze. Istočna jadranska obala i Bizant u 7. i 8. st. Franci, Istra, Dalmacija i Donja Panonija. Formiranje sklavinija; ustanak kneza Ljudevita. Formiranje Hrvatske Kneževine; knezovi Mislav, Trpimir i Domagoj. Pokrštavanje i kristijanizacija; crkvena organizacija u 9. stoljeću; ninska biskupija. Vrijeme kneza Branimira; kraj franačke prevlasti; pitanje splitskog nadbiskupa; Bazilije I. "Mračno" 10. stoljeće; splitski crkveni sabori; Tomislav; kraljevi i kraljica; ban; županije. Dinastičke borbe; Venecija i pitanje prevlasti na istočnom Jadranu. Krešimir IV.; strukture i doseg kraljevske vlasti; hrvatski biskup; crkvene reforme 11. stoljeća; protureformska struja. Zvonimir, Ugri i promjena vladarske dinastije; <i>Pacta conventa</i>. Društvo, društvene promjene i razvoj; počeci feudalnih odnosa; svakodnevni život. Kultura i umjetnost, arhitektura, pismenost. Ranosrednjovjekovna Hrvatska u kontekstu susjednih zemalja i širem europskom.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će biti sposobni: - identificirati, definirati i objasniti osnovne pojmove i probleme hrvatske ranosrednjovjekovne povijesti - izdvojiti i razlikovati sačuvane izvorne podatke od naknadnih interpretacija - kritički interpretirati različite ranosrednjovjekovne teme - argumentirano zaključivati o prošlosti uopće			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
			X
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA		MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1		0
Aktivnost u nastavi, rad na	0.25		5

izvorima		
Kontinuirana provjera znanja 1	0,375	25
Kontinuirana provjera znanja 2	0,375	25
ZAVRŠNI ISPIT	1	45
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Tijekom semestra pišu se dva kolokvija, prisustvovanje kojima je obavezno. Mogućnosti naknadnog pisanja ili ispravaka kolokvija neće biti.

Studenti će također dobiti na čitanje odabrane izvore za hrvatsku ranosrednjovjekovnu povijest, o kojima će se potom diskutirati na predavanjima.

Varijanta 1 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

BUDAK, Neven, *Hrvatska povijest od 550. do 1100.*, Zagreb: Leykam international, 2018.
 GRAČANIN, Hrvoje, *Južna Panonija u kasnoj antici i ranom srednjovjekovlju (od konca 4. do konca 11. stoljeća)*, Zagreb: Plejada, 2011. (odabrana poglavlja).
 NIKOLIĆ JAKUS, Zrinka (ur.), *Nova zraza u europskom svjetlu. Hrvatske zemlje u ranome srednjem vijeku (oko 550 – oko 1150)*, Zagreb: Matica hrvatska, 2015. (odabrana poglavlja).

Izvori:

Konstantin Porfirogenet, *O upravljanju carstvom*, Zagreb: Dom i svijet, 2003. (odabrana poglavlja).
 Toma Arhiđakon, *Historia Salonitana. Povijest salonitanskih i splitskih prvosvećenika*, Split: Književni krug, 2003. (odabrana poglavlja).
 KLAJIĆ, Nada (ur. i prev.), *Izvori za hrvatsku povijest do 1526. godine*, Zagreb: Školska knjiga, 1972. (odabrani primjeri).
 MATIJEVIĆ SOKOL, Mirjana – SOKOL, Vladimir, *Hrvatska i Nin u doba kneza Branimira*, 2. izd., Zagreb: Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, 2005.

IZBORNA LITERATURA

BUDAK, Neven, *Na dnu društvene ljestvice. Robovi i služinčad na istočnoj jadranskoj obali*, Zagreb: Leykam international, 2021.
 GOLDSTEIN, Ivo, *Hrvatski rani srednji vijek*, Zagreb: Novi Liber, 1995.
 GOLDSTEIN, Ivo, *Hrvati, hrvatske zemlje i Bizant*, Zagreb: FF press, 2003.
 GOLDSTEIN, Ivo – GRGIN, Borislav, *Europa i Sredozemlje u srednjem vijeku*, Zagreb: Novi Liber, 2006., str. 13-242.
 LEVAK, Maurizio, *Slaveni vojvode Ivana. Kolonizacija Slavena u Istri u početnom razdoblju franačke uprave*, Zagreb: Leykam international, 2007.
 MILOŠEVIĆ, Ante (ur.), *Hrvati i Karolinzi*, sv. I i II, Split: MHAS, 2000.

ORTHALI, Gherardo, CRACCO, Giorgio et al., *Povijest Venecije*, sv. I., Zagreb: Antibarbarus, 2007.

OSTROGORSKI, Georgije, *Povijest Bizanta*, 324. – 1453., Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga, 2006. (odabrana poglavlja).

RAUKAR, Tomislav, *Hrvatsko srednjovjekovlje*, Zagreb: Školska knjiga – Zavod za hrvatsku povijest FF-a, 2007. (odabrana poglavlja).

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni prisustvovati na 70% sati. Prisutnost na nastavi mora biti aktivna. To znači da se od studenata očekuje da dolaze spremni na nastavu i da odrade sve prethodno zadane obaveze i zadatke.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Merlin, oglasna ploča, web stranice, elektronička pošta.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Studenti mogu kontaktirati nastavnika:

- osobno u vrijeme konzultacija
- elektroničkom poštom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Usmeno.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	10. i 24. 2. 2026. g. u 11:00 h
Ljetni	25. 6. i 9. 7. 2026. g. u 11:00 h
Jesenski	25. 8. i 8. 9. 2026. g. u 11:00 h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1.	Uvod u kolegij i hrvatsku ranosrednjovjekovnu povijest – prostor, vrijeme, izvori.
2.	Slaveni i Hrvati – pitanja doseobe i etnogeneze.
3.	7. i 8. stoljeće. Istočna jadranska obala i Bizant.
4.	Karolinška Istra, Dalmacija i Donja Panonija.
5.	Mislav, Trpimir i Hrvatska Kneževina.
6.	Kolokvij 1
7.	Pokrštavanje i crkvena organizacija do sredine 9. stoljeća.
8.	Hrvatska Kneževina u drugoj polovini 9. stoljeća.
9.	"Mračno" 10. stoljeće. Splitski crkveni sabori. Kraljevi i kraljica.
10.	Venecija i borbe za istočni Jadran. Krešimir IV. Crkvene reforme 11. stoljeća.
11.	Istra i Kvarner u 10. – 11. stoljeću. Zvonimir, Ugri i promjena dinastije.
12.	Kolokvij 2
13.	Ranosrednjovjekovno društvo. Grad i selo.
14.	Arheologija, arhitektura i umjetnost.
15.	Završna razmatranja.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I	METODE VREDNOVANJA
---------------	---------	----------------------------	--------------------

		STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	
Identificirati, definirati i objasniti osnovne pojmove i probleme hrvatske ranosrednjovjekovne povijesti	Uvod u hrvatski rani srednji vijek - prostor, vrijeme, izvori. Avari, Slaveni i Hrvati – pitanja doseobe i etnogeneze. Istočna jadranska obala i Bizant u 7. i 8. stoljeću Franci, Istra, Dalmacija i Donja Panonija. Formiranje sklavinija; ustanak kneza Ljudevita. Formiranje Hrvatske Kneževine; knezovi Mislav, Trpimir i Domagoj. Pokršćavanje i kristijanizacija; crkvena organizacija u 9. stoljeću; ninska biskupija. Vrijeme kneza Branimira; kraj franačke prevlasti; pitanje splitskog nadbiskupa; Bazilije I. "Mračno" 10. stoljeće; splitski crkveni sabori; Tomislav; kraljevi i kraljica; ban; županije. Dinastičke borbe; Venecija i pitanje prevlasti na istočnom Jadranu. Krešimir IV.; strukture i doseg kraljevske vlasti; hrvatski biskup; crkvene reforme 11. stoljeća; protureformska struja. Zvonimir, Ugri i promjena vladarske dinastije; <i>Pacta conventa</i> . Društvo, društvene promjene i razvoj; počeci feudalnih odnosa; svakodnevni život. Kultura i umjetnost, arhitektura, pismenost. Ranosrednjovjekovna Hrvatska u kontekstu susjednih zemalja i širem europskom.	- predavanja - rasprava	- kolokviji - sudjelovanje u raspravi - završni usmeni ispit
Izdvojiti i razlikovati sačuvane izvorne podatke od naknadnih interpretacija		- predavanja - rad na izvorima (samostalni i grupni) - rasprava	- kolokviji - sudjelovanje u raspravi - završni usmeni ispit
Kritički interpretirati različite ranosrednjovjekovne teme		- predavanja - rasprava	- sudjelovanje u raspravi - završni usmeni ispit
Argumentirano zaključivati o prošlosti uopće		- predavanja rasprava	- sudjelovanje u raspravi - završni usmeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Ranosrednjovjekovna Europa		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)		
Semestar	II.		
Akadska godina	2025./2026.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu.		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Goran Bilogrivić		
Kabinet	F-438		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka.		
Telefon	051/265-732		
e-mail	goran.bilogrivic@uniri.hr		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Na kolegiju se, među ostalim, obrađuju sljedeće teme: Razdoblje velikih seoba i nestanak Rimskog Carstva na zapadu. Germanska kraljevstva 5. – 8. stoljeća; Ostrogoti; Franci; Gepidi; Langobardsko Kraljevstvo; Britanija; Hispanija. Istočno Rimsko Carstvo – Bizant do dinastije Komnena. Pojava islama i arapska osvajanja. Avari i Panonija. Karolinzi i Karolinško Carstvo. Formiranje slavenskih država u srednjo- i jugoistočnoj Europi; Moravska; Karantanija; Srbija; Poljska. Skandinavija i Europa u vikinškom dobu; vikinška kolonizacija sjeverozapadnog Atlantika; formiranje ranosrednjovjekovne ruske kneževine. Sveto Rimsko Carstvo. Francuska do početka 12. stoljeća. Ranosrednjovjekovno kršćanstvo i papinstvo; crkveni raskol 1054.; reforme druge polovine 11. st.; sukob pape i njemačkog cara. Normanska osvajanja – Britanija, Sicilija i južna Italija. Ranosrednjovjekovni identiteti. Društvo i svakodnevni život u ranome srednjem vijeku; poljoprivreda, obrti i trgovina; počeci feudalizma.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će biti sposobni: - opisati i objasniti raznoliku tematiku ranosrednjovjekovnog razdoblja povijesti Europe - identificirati, definirati i objasniti osnovne pojmove ranog srednjovjekovlja - kritički interpretirati različite povijesne procese - izdvojiti i razlikovati sačuvane izvorne podatke od naknadnih interpretacija - argumentirano interpretirati te zaključivati o širokom spektru europske ranosrednjovjekovne problematike			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
			X
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	0
Aktivnost u nastavi, rad na izvorima	0,25	5
Kontinuirana provjera znanja 1	0,375	25
Kontinuirana provjera znanja 2	0,375	25
ZAVRŠNI ISPIT	1	45
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Tijekom semestra se pišu dva kolokvija, prisustvovanje kojima je obavezno. Mogućnosti naknadnog pisanja ili ispravaka kolokvija neće biti.

Uz pojedine teme predavanja studenti će dobiti na čitanje određene ranosrednjovjekovne izvore, o kojima će se potom diskutirati na predavanju.

Varijanta 1 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

BRANDT, Miroslav, *Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka*, Zagreb: Školska knjiga, 1995. (odabrana poglavlja)

GOLDSTEIN, Ivo – GRGIN, Borislav, *Europa i Sredozemlje u srednjem vijeku*, Zagreb: Novi Liber, 2006., str. 13-242.

CURTA, Florin, *Southeastern Europe in the Middle Ages 500 – 1250*, Cambridge: Cambridge University Press, 2006. (odabrana poglavlja)

CURTA, Florin, *Eastern Europe in the Middle Ages (500 – 1300)*, sv. 1 - 2, Leiden – Boston: Brill, 2019. (odabrana poglavlja)

NOBLE, Thomas F. X. (ur.), *From Roman Provinces to Medieval Kingdoms*, London – New York: Routledge, 2006. (odabrana poglavlja)

Povijest 5: Kasno Rimsko Carstvo i rani srednji vijek, ur. Enrico Cravetto – Ivo Goldstein, Zagreb: Europapress Holding, 2007. (odabrana poglavlja)

Odabrani izvori.

IZBORNA LITERATURA

BLOCH, Marc, *Feudalno društvo*, Zagreb: Golden marketing, 2001.

BROWN, Peter R. L., *The rise of Western Christendom: triumph and diversity, A. D. 200-1000*, 2. izd., Oxford: Blackwell, 2004.

GRAČANIN, Hrvoje, *Južna Panonija u kasnoj antici i ranom srednjovjekovlju (od konca 4. do konca 11. stoljeća)*, Zagreb: Plejada, 2011.

LE GOFF, Jacques, *Civilizacija srednjovjekovnog Zapada*, Zagreb: Golden marketing, 1998.

(odabrana poglavlja)

NOËL, Jean-Francois, *Sveto Rimsko Carstvo*, Zagreb: Barbat, 1998.

NIKOLIĆ JAKUS, Zrinka (ur.), *Nova zraka u europskom svjetlu. Hrvatske zemlje u ranome srednjem vijeku (oko 550 – oko 1150)*, Zagreb: Matica hrvatska, 2015. (odabrana poglavlja).

ORTHALI, Gherardo, CRACCO, Giorgio et al., *Povijest Venecije*, sv. I., Zagreb: Antibarbarus, 2007.

OSTROGORSKI, Georgije, *Povijest Bizanta*, Zagreb: Golden marketing, 2006. (odabrana poglavlja)

Povijest 6: Rani i razvijeni srednji vijek, ur. Enrico Cravetto – Ivo Goldstein, Zagreb:

Europapress Holding, 2007. (odabrana poglavlja)

WICKHAM, Chris, *Framing the Early Middle Ages: Europe and the Mediterranean, 400-800*, Oxford: Oxford University Press, 2006.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni prisustvovati na 70% sati. Prisutnost na nastavi mora biti aktivna. To znači da se od studenata očekuje da dolaze spremni na nastavu i da odrade sve prethodno zadane obaveze i zadatke.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Merlin, oglasna ploča, web stranice, elektronička pošta.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Studenti mogu kontaktirati nastavnika:

- osobno u vrijeme konzultacija
- elektroničkom poštom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Usmeno.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	10. i 24. 2. 2026. g. u 11:00 h
Ljetni	18. 6. i 6. 7. 2026. g. u 11:00 h
Jesenski	25. 8. i 8. 9. 2026. g. u 11:00 h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1.	Uvod u kolegij. Vrijeme i prostor – kasna antika i rani srednji vijek. Kasno Rimsko Carstvo.
2.	Razdoblje velikih seoba i nestanak Rimskog Carstva na zapadu; kršćanstvo u kasnoj antici.
3.	Kraljevstvo Ostrogota u Italiji; Britanija i Hispanija od 5. do 8. stoljeća.
4.	Slaveni; Avari i Panonija 6. – 7. stoljeća.
5.	Bizant do sredine 7. stoljeća; pojava islama i arapska osvajanja.
6.	Kolokvij 1
7.	Langobardi; Merovinzi i Franačko Kraljevstvo do sredine 8. stoljeća.
8.	Karolinzi i Karolinško Carstvo.
9.	Vikinško doba; Engleska do normanskog osvajanja; počeci Rusije.
10.	Srbija, Bugari i Bizant do dinastije Komnena.
11.	Sveto Rimsko Carstvo i Francuska u 10. – 11. stoljeću.
12.	Ranosrednjovjekovno papinstvo; crkveni redovi i samostani; crkveni raskol 1054.

	i reforme druge polovine 11. stoljeća.
13.	Kolokvij 2
14.	Društvo i svakodnevni život u ranome srednjem vijeku; poljoprivreda, obrti i trgovina; počeci feudalizma.
15.	Završna razmatranja.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Opisati i objasniti raznoliku tematiku ranosrednjovjekovnog razdoblja povijesti Europe.	Razdoblje velikih seoba i nestanak Rimskog Carstva na zapadu. Germanska kraljevstva 5. – 8. stoljeća; Ostrogoti;	- predavanja - rasprava	- kolokviji - sudjelovanje u raspravi - završni usmeni ispit
Identificirati, definirati i objasniti osnovne pojmove ranog srednjovjekovlja.	Franci; Gepidi; Langobardsko Kraljevstvo; Britanija; Hispanija. Istočno Rimsko Carstvo – Bizant do dinastije Komnena.	- predavanja - rasprava	- kolokviji - sudjelovanje u raspravi - završni usmeni ispit
Kritički interpretirati različite povijesne procese.	Pojava islama i arapska osvajanja. Avari i Panonija.	- predavanja - rasprava	- sudjelovanje u raspravi - završni usmeni ispit
Izdvojiti i razlikovati sačuvane izvorne podatke od naknadnih interpretacija.	Karolinzi i Karolinško Carstvo. Formiranje slavenskih država u srednjo- i jugoistočnoj Europi;	- predavanja - rasprava rad na izvorima (samostalni i grupni)	- kolokviji - sudjelovanje u raspravi - završni usmeni ispit
Argumentirano interpretirati te zaključivati o širokom spektru europske ranosrednjovjekovne problematike.	Moravska; Karantanija; Srbija; Poljska. Skandinavija i Europa u vikinškom dobu; vikinška kolonizacija sjeverozapadnog Atlantika; formiranje ranosrednjovjekovne ruske kneževine. Sveto Rimsko Carstvo. Francuska do početka 12. stoljeća. Ranosrednjovjekovno kršćanstvo i papinstvo; crkveni raskol 1054.; reforme druge polovine 11. st.; sukob pape i njemačkog cara. Normanska osvajanja – Britanija, Sicilija i južna Italija. Ranosrednjovjekovni identiteti. Društvo i svakodnevni život u ranome srednjem vijeku; poljoprivreda, obrti i trgovina; počeci feudalizma.	- predavanja - rasprava	- sudjelovanje u raspravi - završni usmeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Novovjekovna povijest Hrvatske od 16. do 18. stoljeća
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)
Semestar	IV.
Akadska godina	2025./2026.
Broj ECTS-a	6
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	ne
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Dubravka Božić Bogović
Kabinet	F-443
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051/265-733
e-mail	d.bozic@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
Kronološki pregled hrvatske povijesti od XVI. do konca XVII. stoljeća. Gospodarski i društveni razvitak središnje i istočne Hrvatske u novome vijeku. Istra od XVI. do konca XVIII. stoljeća. Dalmacija od XVI. do konca XVIII. stoljeća. Dubrovačko područje u novome vijeku. Historiografija od XVI. do konca XVIII. stoljeća. Hrvatska u sastavu Habsburške Monarhije. Borba Hrvata za opstanak u 16. stoljeću. Situacija nakon bitke na Mohačkom polju. Ferdinand I. Habsburški. Sabor u Cetingradu. Slavonija i Hrvatska kao glavna bojišta s Turcima. Petar Kružić i obrana Klisa. Pad Klisa 1537. Turska Hrvatska. Zauzimanje Budima 1541. Nikola Šubić Zrinski i opsada Sigeta 1566. Bihać - ključ obrane dijela Hrvatske. Bitka kod Siska 1593. Zaustavljanje turskog osvajanja Hrvatske. Ravnoteža snaga između Habsburške Monarhije i Turske. Raseljavanje hrvatskog pučanstva. Naseljavanja Vlaha - mijenjanje narodnosnog sastava stanovništva u hrvatskim krajevima pod turskom vlašću. Nastanak Vojne Hrvatske i Slavonije ili Vojne Krajine. Osnutak Karlovca 1579. Banska krajina. "Ostaci ostataka" Hrvatske. Nezadovoljstvo hrvatskog plemstva politikom Bečkog dvora. Leopold I. Zrinsko-frankopanski otpor bečkom centralizmu. Težnja za gospodarskom i državnom samostalnošću Hrvatske. Ratovi za oslobođenje od Turaka. Kliški i senjski uskoci. Mir u Srijemskim Karlovcima 1699. godine i njegovo značenje. Počeci sukoba s mađarskim plemstvom. Zakon o nasljeđivanju prijestolja iz 1712. godine. Prosvijećeni apsolutizam. Karlo III, Marija Terezija, Josip II. Razvoj primorskih gradova i trgovine. Društveno i političko stanje u Istri nakon Uskočkog rata. Gospodarski razvoj u 18. stoljeću. Barokna umjetnost, književnost i znanost.	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
Po završetku nastave iz navedenog kolegija student će moći: - navesti povijesne činjenice i opisati povijesne događaje iz ranonovovjekovne hrvatske povijesti - objasniti i usporediti povijesne procese u području gospodarske, političke, društvene i kulturne povijesti hrvatskog ranog novog vijeka - prepoznati temeljne društvene i političke smjerove razvoja ranonovovjekovnog slojevitog hrvatskog društva - sistematizirati rezultate istraživanja i historiografske spoznaje u području gospodarske, političke, društvene i kulturne povijesti hrvatskog ranog novog vijeka - procijeniti ulogu povijesnih ličnosti na povijesne događaje i procese hrvatskog ranog novog	

vijeka			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
			X
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1,5	-	
Kontinuirana provjera znanja	1,5	50	
Seminarski rad	1	20	
ZAVRŠNI ISPIT	2	30	
UKUPNO	6	100	
Opće informacije:			
Varijanta 1 sa završnim ispitom			
Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.			
- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.			
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova		
IV. LITERATURA			
OBVEZNA LITERATURA			
Budak, Neven, Hrvatska i Slavonija u ranome novom vijeku, Zagreb, 2007. Holjevac, Željko – Moačanin, Nenad, Hrvatsko-slavonska Vojna krajina i Hrvati pod vlašću Osmanskog Carstva u ranome novom vijeku, Zagreb, 2007. Vrandečić, Josip – Bertoša, Miroslav, Dalmacija, Dubrovnik i Istra u ranome novom vijeku, Zagreb, 2007.			
IZBORNA LITERATURA			
Adamček, Josip, Agrarni odnosi u Hrvatskoj od sredine XV. do kraja XVII. stoljeća, Zagreb, 1980. Adamček, Josip, Bune i otpori, Zagreb, 1987. Bertoša, Miroslav, Istra. Jadran. Sredozemlje: identiteti i imaginarij, Zagreb, 2003. Bertoša, Miroslav, Istra: Doba Venecije (XVI.-XVIII. stoljeće), Pula, 1995. Bertoša, Slaven, Rašpor i Rašprski kapetanat: povijesni pregled, Pazin, 2005. Blažević, Zrinka, Vitezovićeve Hrvatska između stvarnosti i utopije. Zagreb, 2002. Bogović, Mile, Katolička Crkva i pravoslavlje u Dalmaciji za mletačke vladavine, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1993. Bracewell, Wendy, Senjski uskoci. Piratstvo, razbojništvo i sveti rat na Jadranu u 16. stoljeću, Zagreb, 1997. Gross, Mirjana (ur.), Društveni razvoj u Hrvatskoj od 16. do početka 20. stoljeća, Zagreb, 1981., 15-173. Historija naroda Jugoslavije II. Zagreb, 1959., 205-214, 215-290, 401-476, 622-657, 684-762, 998-1117, 1211-1251. Kaser, Karl, Slobodan seljak i vojnik. I – Rana krajiška društva, 1545.-1754., II – Povojačeno društvo, 1754.-1881., sv. I-II, Zagreb, 1997. Klaić. Vjekoslav. Poviest Hrvatske. sv. 5. Zagreb. 1982.			

Kruhek, Milan, Krajiške utvrde i obrana Hrvatskog Kraljevstva tijekom 16. stoljeća, Zagreb, 1995.

Lonza, Nella. Pod plaštem pravde, Dubrovnik, 1997.

Ljudi 18. stoljeća na hrvatskom prostoru, Zagreb, 2016.

Mayhew, Tea, Dalmatia between the Venetian and Ottoman Rule, Rim, 2008.

Moačanin, Nenad, Slavonija i Srijem u razdoblju osmanske vladavine, Slavonski Brod, 2001.

Moačanin, Nenad, Turska Hrvatska. Hrvati pod vlašću Osmanskog Carstva do 1791. - preispitivanja, Zagreb, 1999.

Mogorović Crljenko, Marija, Druga strana braka. Nasilje i ilegitalnost u (izvan)bračnim vezama na području Porečke biskupije u prvoj polovici 17. stoljeća, Zagreb, 2012.

Pavličević, Dragutin (ur.). Vojna krajina. Povijesni pregled – historiografija – rasprave. Zagreb, 1984.

Pederin, Ivan, Mletačka uprava, privreda i politika u Dalmaciji, 1409–1797., Dubrovnik, 1990.

Petrić, Hrvoje, Koprivnica u 17. stoljeću, Meridijani, Samobor, 2005.

Raukar, Tomislav – Petricoli, Ivo – Švelec, Franjo – Peričić, Šime, Prošlost Zadra, sv. III: Zadar pod mletačkom upravom, Zadar, 1987.

Roksandić, Drago – Mimica, Ivan - Štefanec, Nataša – Bužančić, Vinka (ur.), Triplex Confinium, 1500-1800: ekohistorija, Split - Zagreb, 2003.

Roksandić, Drago – Štefanec, Nataša (eds.), Constructing Border Societies on the Triplex Confinium, Budapest, 2000.

Roksandić, Drago, Triplex Confinium ili o granicama i regijama hrvatske povijesti, Zagreb, 2003.

Shek Brnardić, Teodora, Svijet Baltazara Adama Krčelića: obrazovanje na razmeđu tridentskoga katolicizma i katoličkoga prosvjetiteljstva. Zagreb, 2009.

Stulli, Bernard, Studije iz povijesti Dubrovnika, Zagreb, 2001.

Šanjek, Franjo, Kršćanstvo na hrvatskom prostoru, pregled religiozne povijesti Hrvata, Zagreb, 1996.

Šišić, Ferdo, Pregled povijesti hrvatskog naroda, Zagreb, 1962.

Štefanec, Nataša, Država ili ne. Ustroj Vojne krajine 1578. godine i hrvatsko-slavonski staleži u regionalnoj obrani i politici, Zagreb, 2011.

Štefanec, Nataša, Heretik Njegova Veličanstva. Povijest o Jurju IV. Zrinskom i njegovom rodu, Zagreb, 2001.

Völker-Rasor, Anette (ur.), Rani novi vijek, Zagreb, 2016.

U potrazi za mirom i blagostanjem – Hrvatske zemlje u 18. stoljeću, Zagreb, 2013.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Konzultacije, oglasna ploča Odsjeka, e-pošta, web fakulteta, sustav Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

E-pošta, usmeno, sustav Merlin

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeno i usmeno

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	11. i 25. 2. 2026. u 9:00h
Ljetni	24. 6. i 8. 7. 2026. u 9:00h
Jesenski	26. 8 i 9. 9. 2026. u 9:00h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1. tjedan	Uvod u ranonovovjekovnu povijest hrvatskih zemalja: pojmovi, kategorije, kronološke i prostorne odrednice; Komparacija povijesnih procesa hrvatskog i europskog ranog novog vijeka

2. tjedan	Prostor, granice, teritorij, naziv – hrvatske zemlje u ranom novom vijeku
3. tjedan	Institucionalni ustroj u hrvatskim zemljama u ranom novom vijeku
4. tjedan	Vojna krajina u Hrvatsko-Slavonskom Kraljevstvu, serhat i mletačka Krajina
5. tjedan	Kolokvij 1 (1.4.2026.)
6. tjedan	Hrvatsko ranonovovjekovno društvo
7. tjedan	Crkvena i vjerska povijesti hrvatskih zemalja u ranom novom vijeku
8. tjedan	Stanovništvo hrvatskih zemalja u ranom novom vijeku
9. tjedan	Povijest svakodnevice u hrvatskim zemljama u ranom novom vijeku
10. tjedan	Kolokvij 2 (6.5.2026.)
11. tjedan	Seminar; Ispravak kolokvija (13.5.2026.)
12. tjedan	Seminar
13. tjedan	Seminar
14. tjedan	Seminar
15. tjedan	Seminar

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Naveći povijesne činjenice i opisati povijesne događaje iz ranonovovjekovne hrvatske povijesti.	Kronološki pregled hrvatske povijesti od XVI. do konca XVII. stoljeća. Istra od XVI. do konca XVIII. stoljeća. Turska Hrvatska. Dalmacija od XVI. do konca XVIII. stoljeća. Dubrovačko područje u novome vijeku. Pad Klisa 1537. Zauzimanje Budima 1541. Bitka kod Siska 1593. Osnutak Karlovca 1579. Banska krajina. "Ostaci ostataka" Hrvatske. Zakon o nasljeđivanju prijestolja iz 1712. godine i dr.	Predavanje, rad na tekstu, rasprave.	Kolokvij, usmeni ispit, aktivnost na nastavi.
Objasniti i usporediti povijesne procese u području gospodarske, političke, društvene i kulturne povijesti hrvatskog ranog novog vijeka.	Gospodarski i društveni razvitak središnje i istočne Hrvatske u novome vijeku. Nezadovoljstvo hrvatskog plemstva politikom Bečkog dvora. Gospodarski razvoj u 18. stoljeću. Barokna umjetnost, književnost i znanost. Razvoj primorskih gradova i trgovine. Društveno i političko stanje u Istri nakon Uskočkog rata i dr.	Predavanje, rad na tekstu, rasprava, samostalni rad, seminarski rad, traženje i analiziranje primjera, uspoređivanje pojmova	Kolokvij, usmeni ispit, seminarski rad, aktivnost u nastavi.
Prepoznati	Ravnoteža snaga	Predavanje, rad na tekstu,	Kolokvij, usmeni

temeljne društvene i političke smjerove razvoja ranonovovjekovnog slojevitog hrvatskog društva.	između Habsburške Monarhije i Turske. Naseljavanja Vlaha - mijenjanje narodnosnog sastava stanovništva u hrvatskim krajevima pod turskom vlašću. Raseljavanje hrvatskog pučanstva. Naseljavanja Vlaha - mijenjanje narodnosnog sastava stanovništva u hrvatskim krajevima pod turskom vlašću. Težnja za gospodarskom i državnom samostalnošću Hrvatske i dr.	rasprava, samostalni rad, seminarski rad, traženje i analiziranje primjera, uspoređivanje pojmova	ispit, seminarski rad, aktivnost u nastavi.
Sistematizirati rezultate istraživanja i historiografske spoznaje u području gospodarske, političke, društvene i kulturne povijesti hrvatskog ranog novog vijeka.	Historiografija od XVI. do konca XVIII. Rad na seminarima koji obuhvaća pripremu kroz proučavanje za pojedine teme relevantnih historiografskih rezultata.	Samostalni rad, rad na tekstu, rad na objavljenom i neobjavljenom arhivskom gradivu, postavljanje istraživačkog pitanja, izlaganje, grupni rad.	Seminarski rad, grupni rad, rješavanje problema, aktivnost u nastavi.
Procijeniti ulogu povijesnih ličnosti na povijesne događaje i procese hrvatskog ranog novog vijeka.	Petar Kružić i obrana Klisa. Nikola Šubić Zrinski i opsada Sigeta 1566. Ferdinand I. Habsburški. Sabor u Cetingradu. Nezadovoljstvo hrvatskog plemstva politikom Bečkog dvora. Leopold I. Zrinsko-frankopanski otpor bečkom centralizmu. Prosvijećeni apsolutizam. Karlo III, Marija Terezija, Josip II. i dr.	Predavanje, rasprava, rad na tekstu, traženje i analiziranje primjera.	Kolokvij, usmeni ispit, aktivnost u nastavi.

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Novovjekovna povijest Europe od 16. do 18. stoljeća		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)		
Semestar	IV.		
Akadska godina	2025./2026.		
Broj ECTS-a	6		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+15+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Maja Čutić Gorup		
Kabinet	F-447		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
Telefon	051/265-730		
e-mail	mcutic@ffri.uniri.hr		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Kolegij uključuje sljedeće sadržaje: Zemljopisna otkrića i počeci kolonijalizma. Najznačajnije ličnosti novoga vijeka: Karlo V., Henrik VIII., Filip II., Elizabeta I., Henrik IV., Albrecht Wallenstein, Luj XIV., Oliver Cromwell, Luj XV., Filip V., Marija Terezija, Josip II., Pio VI., Karlo XII., Petar Veliki, Katarina Velika, Fridrik II., Thomas Jefferson, Abraham Lincoln i dr. Crkvena povijest: reformacija i protureformacija (luteranstvo, kalvinizam, cvinglijanstvo), Tridentinski koncil, crkveni redovi, Papinska država i dr. Kolonije i kolonijalna carstva: Španjolske, Portugala, Engleske, Francuske, Nizozemske. Emigracije. Arapi, Mlečani, Dubrovčani, Osmanlije. Gusari i pirati. Ratni sukobi i prijevori: Rat Cambraiske lige, carsko-francuski sukobi, Kandijski rat, Tridesetogodišnji rat, ratovi za španjolsku, poljsku i austrijsku baštinu i dr. Revolucije: nizozemska, engleska, francuska, američka. Mirovni ugovori: Cateau-Cambresis, Westfalijski mir, Nijmegen, Srijemski Karlovc i dr. Pomorstvo. Trgovina. Vjera. Običaji. Poseban osvrt na Istru, Hrvatsko primorje i Dalmaciju. Društvo, politika, ratovi, suživot. Posebni osvrt na Italiju: obitelj Borgia, obitelj Medici. Pobune narodnih masa, habsburški i burbonski apsolutizam, tajna društva, ustavni pokreti.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Očekuje se da nakon položenog ispita studenti postignu razinu koja će im omogućiti da budu u stanju prepoznati, argumentirano definirati, opisati i kritično protumačiti najvažnija pitanja iz europske novovjekovne povijesti, kako bi mogli usporediti postojeće raznovrsnosti između pojedinih područja. Očekuje se pravilno tumačenje događaja i procesa, osoba i kronologije. Očekuje se da će moći objasniti sintezu povijesnih procesa u vrijeme vladavine pojedinih vladara.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		X	
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1,5	0
Seminarski rad	1,5	20
Kolokvij	1,5	40
ZAVRŠNI ISPIT	1,5	40
UKUPNO	6	100

Opće napomene:

Varijanta 1 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Slaven Bertoša, Svjetska povijest modernoga doba (XVI.-XIX. stoljeće) s posebnim osvrtom na Apeninski poluotok, Zagreb 2004.

F. Braudel, Vrijeme svijeta: Materijalna civilizacija, ekonomija i kapitalizam od 15. do 18. stoljeća, sv. I.-III., Zagreb 1992. (izabrana poglavlja)

F. Braudel, Sredozemlje i sredozemni svijet u doba Filipa II., sv. I.-II., Zagreb 1997.-1998. (izabrana poglavlja)

Povijest 8: Humanizam i renesansa, doba otkrića, Zagreb, 2007. (odabrana poglavlja)

Povijest 9: Počeci novoga doba (16. stoljeće), Zagreb, 2007. (odabrana poglavlja)

Povijest 10: Doba apsolutizma, Zagreb, 2007. (odabrana poglavlja)

Povijest 11: Doba Prosvjetiteljstva (18. stoljeće), Zagreb, 2007. (odabrana poglavlja)

Povijest 12. Kolonijalizam i građanske revolucije, Zagreb, 2008. (odabrana poglavlja)

IZBORNA LITERATURA

The Times. Povijest svijeta, Zagreb, 2002. (ili starije izdanje: The Times. Atlas svjetske povijesti, Zagreb, 1986.) Hrvatska. Europa. Svijet. Kronologija (uredio Ivo Goldstein), Zagreb 2002.

G. Benvenuti, Le repubbliche marinare: Amalfi, Pisa, Genova e Venezia, Roma 1998.

B. i L. Bennassar, I cristiani di Allah: La straordinaria epopea dei convertiti all'islamismo nei secoli XVI e XVII, Milano 1991.

Asa Briggs, Socijalna povijest Engleske, Zagreb 2003., str. 105.-227.

Jean Carpentier - François Lebrun, Povijest Francuske, Zagreb 1999., str. 114.-224., 318.-322., 330.-332., 353.-360., 369.-386.

P. Corrao – M. Gallina – C. Villa, L'Italia mediterranea e gli incontri di civiltà, Bari 2001.

Lovorka Čoralić, Venecija - Kraljica mora s lagunarnih sprudova: povijest Mletačke Republike, Samobor 2004., str. 75.-163.

Dirlmeier – Gestrich – Herrmann – Hinrichs – Klessmann - Reulecke, Povijest Njemačke, Zagreb 1999., str. 61.-199., 303.- 316.

August Franzen, Pregled povijesti crkve, Zagreb 1970., str. 192.-291.

Peter Hanak, Povijest Mađarske, Zagreb 1995.

Josef Matuz, Osmansko Carstvo, Zagreb 1992.

Jean-François Noel, Sveto Rimsko Carstvo, Zagreb 1998., str. 45.-199.
 Povijest svijeta od početka do danas, Zagreb 1990., 2. izdanje, str. 422.-594.
 Giuliano Procacci, Povijest Talijana, Zagreb 1996.
 A. J. P. Taylor, Habsburška Monarhija 1809.-1918., Zagreb 1990., str. 9.-192.
 G. M. Trevelyan, Povijest Engleske, Zagreb 1956., str. 285.-735.
 Velika ilustrirana povijest svijeta, sv. 11.-14., Rijeka 1977.-78.
 Erich Zöllner - Therese Schüssel, Povijest Austrije, Zagreb 1997., str. 136.-281.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Pohađanje nastave je obvezatno. U slučaju preklapanja smije se izostati maksimalno 50 %. Student koji iz bilokojih razloga izostane više, ne može dobiti potpis nositelja kolegija, niti pristupiti završnom ispitu. Uvjet pristupanja završnom ispitu je također ispunjenje seminarskih obveza i položen kolokvij.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Informacije o kolegiju studenti će dobiti na prvom predavanju. Studenti mogu dobiti informacije na konzultacijama, mailom, na oglasnoj ploči Odsjeka i na web stranicama Odsjeka za povijest.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Kontaktiranje s profesorom moguće je na konzultacijama i mailom. Preporučuje se redovito pratiti službene obavijesti na web stranicama Odsjeka za povijest.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Usmeno

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	10. i 24. 2. 2026. g. u 12:00h
Ljetni	23. 6. i 7. 7. 2026. g. u 12:00h
Jesenski	26. 8. i 9. 9. 2026. g. u 12:00h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
I.	Uvod u kolegij
II.	Stvaranje carstva Karla V.
III.	Reformacija
IV.	Katolička konfesionalizacija
V.	Tridesetogodišnji rat kao općeeuropski sukob
VI.	Kolokvij
VII.	Engleska u novom vijeku I.dio
VIII.	Engleska u novom vijeku II.dio
IX.	Nastanak i razvoj SAD-a
X.	Jačanje monarhijske vlasti u Francuskoj Velika francuska revolucija
XI.	Mletačka Republika u novom vijeku
XII.	Osmansko Carstvo u novom vijeku
XIII.	Prosvijećeni apsolutizam
XIV.	Završna razmatranja

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
I.	Uvod u seminare
II.	Seminarski rad
III.	Seminarski rad
IV.	Seminarski rad
V.	Seminarski rad
VI.	Kolokvij
VII.	Seminarski rad
VIII.	Seminarski rad
IX.	Seminarski rad
X.	Seminarski rad
XI.	Seminarski rad
XII.	Seminarski rad
XIII.	Seminarski rad
XIV.	Završna razmatranja

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Prepoznati, argumentirano definirati, opisati i kritično protumačiti najvažnija pitanja iz europske novovjekovne povijesti.	Zemljopisna otkrića, kolonijalizam, reformacija, katolička konfesionalizacija, ratni sukobi, revolucije, mirovni ugovori i dr. na temelju povijesnih izvora.	predavanje rad na tekstu diskusija frontalni rad, grupni rad izlaganja studenata	pismeni ispit (kolokvij) usmeni ispit seminar
Usporediti postojeće raznovrsnosti između pojedinih područja.	Mletačka Republika, Osmansko Carstvo, Engleska, Francuska, Sveto Rimsko Carstvo Njemačke Narodnosti, Sjedinjene Američke Države i dr. u novom vijeku.	predavanje rad na tekstu diskusija frontalni rad, grupni rad izlaganja studenata	pismeni ispit (kolokvij) usmeni ispit seminar
Pravilno tumačiti događaje i procese, osobe i kronologiju.	Zemljopisna otkrića, kolonijalizam, reformacija, katolička konfesionalizacija, ratni sukobi, revolucije, mirovni ugovori i dr. Karlo V., Henrik VIII., Filip II., Elizabeta I., Henrik IV., Albrecht Wallenstein, Luj XIV., Oliver Cromwell, Luj XV., Marija Terezija, Josip II., Petar Veliki, Katarina Velika, Fridrik II., Thomas Jefferson i dr.	predavanje rad na tekstu diskusija frontalni rad, grupni rad izlaganja studenata	pismeni ispit (kolokvij) usmeni ispit seminar
Objasniti sintezu povijesnih procesa u vrijeme vladavine	Karlo V., Henrik VIII., Filip II., Elizabeta I., Henrik IV., Albrecht Wallenstein, Luj XIV.,	predavanje rad na tekstu diskusija	pismeni ispit (kolokvij) usmeni ispit

pojedinih vladara.	Oliver Cromwell, Luj XV., Marija Terezija, Josip II., Petar Veliki, Katarina Velika, Fridrik II., Thomas Jefferson i dr.	frontalni rad, grupni rad izlaganja studenata	seminar
--------------------	--	--	---------

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Hrvatska od 1918. do 1990.		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)		
Semestar	VI.		
Akadska godina	2025./2026.		
Broj ECTS-a	5		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+15+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Andrea Roknić Bežanić		
Kabinet	F-448		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
Telefon	051/265-730		
e-mail	aroknic@ffri.uniri.hr		
Suradnik na kolegiju	dr. sc. Lovro Kralj, asistent		
Kabinet	F-437		
Vrijeme za konzultacije	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
Telefon	099 827 8197		
e-mail	lovro.kralj@uniri.hr ; kralj_lovro@phd.ceu.edu		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Politički preduvjeti nastanka države, a potom Kraljevine SHS. Ulazak Hrvatske u Kraljevinu SHS. Socijalna struktura hrvatskog društva i etnička rasprostranjenost. Politički život u Hrvatskoj 1918-1929. Proganjanja političke oporbe. Stjepan Radić. Gospodarsko nazadovanje Hrvatske. Posljedice diktature. Nova uprava i teritorijalna podjela Jugoslavije. Političke pripreme nastanka Banovine Hrvatske. Banovina Hrvatska. Početak II sv. rata. Nastanak NDH i njen ustroj. Politika NDH i njeno vezivanje za sile osovine. Pobuna i ustanak hrvatskih antifašista. Razvoj antifašističke i demokratske Hrvatske. Slom NDH. Poraz građanskih snaga u Hrvatskoj. Politička represija nad poraženim. Bleiburg. Razvoj Hrvatske kao federalne jedinice u novoj Jugoslaviji. Hrvatska u komunističkom režimu. Hrvatska politička emigracija. Glavni gospodarski i socijalni problemi Hrvatske. Studentski nemiri 1968. Pobuna protiv velikosrpskog kulturnog, gospodarskog, političkog ekspanzionizma. Masovni pokret 1971. Razvoj samoupravljanja, posljedice i dvojbe. Razvoj i problemi razvoja hrvatske kulture. Subkulturalni pokreti u Hrvatskoj. Hrvatska u osamdesetim godinama. Jačanje velikosrpskih tenzija i slabljenje komunističkog režima. Put ka demokraciji. Izbori 1990. Hrvatska politička scena. Počeci razdruživanja.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Nakon položenog kolegija studenti će moći definirati, opisati, objasniti dinamiku i razlike društvenih, gospodarskih, kulturnih i političkih procesa kroz koje je Hrvatska prolazila od 1918. do 1990. godine. Biti će sposobni razlikovati, procijeniti i klasificirati prepoznavanje značajnih ličnosti iz hrvatskog političkog i društveno-kulturnog života te povezati i izdvojiti značajne događaji i povijesne prijelomnice. Također studenti će biti sposobni interpretirati, sintetizirati, ali i analitički pristupiti objašnjavanju pojedinih događaja i procesa u hrvatskoj povijesti 20. st.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
X			X
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA		MAX BROJ BODOVA

Pohađanje nastave	1,5	0
Međuispit (kolokvij) 1	0,75	25
Međuispit (kolokvij) 2	0,75	25
Seminarski rad	0,5	15
Terenska nastava	0,25	5
ZAVRŠNI ISPIT	1,25	30
UKUPNO	5	100

Opće napomene:

Varijanta 1 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

Tijekom nastave:

Seminarski rad na odabranu temu iz periodičke građe. Seminar se sastoji od pisanog rada dužine od 5 do 10 stranica teksta i prezentacije u trajanju do 15 minuta.

Terenska nastava – aktivno sudjelovanje radionici Lipa pamti i posjet Kastvu

Kolokvij I i II provjeravaju faktografsko znanje obrađenog gradiva do kolokvija sukladno izvedbenom planu. Prag za prolaznost na kolokvij je 50%.

Pristup popravku kolokvija: Na kraju semestra studenti će imati jednu mogućnost ispravka kolokvija.

Završni ispit je usmeni i predstavlja sintezu cjelokupnog gradiva.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Goldstein, Ivo Hrvatska 1918-2008., Zagreb, 2008. (do 406. str.)
2. Radelić, Zdenko, Hrvatska u Jugoslaviji 1945.-1991. Od zajedništva do razlaza. Zagreb, 2006.
3. Boban, Ljubo, Hrvatske granice 1918-1992., Zagreb 1991. (i novije izdanje).

IZBORNA LITERATURA

Miroslav Akmadža, Katolička crkva u Hrvatskoj i komunistički režim 1945.-1966., Rijeka, 1996. (odabrana poglavlja)

Dušan Bilandžić, Hrvatska moderna povijest, Zagreb, 1999. (od 68. str.)

Ljubo Boban, Maček i politika HSS, 1928-1941, I i II Zagreb, 1974.

Ljubo Boban, Svetozar Pribičević u opoziciji 1928-1936, Zagreb, 1973.

Igor Duda, U potrazi za blagostanjem: o povijesti dokolice i potrošačkog društva u Hrvatskoj 1950-ih

i 1960-ih, Zagreb, 2005.

Igor Duda, Pronađeno blagostanje: svakodnevni život i potrošačka kultura u Hrvatskoj 1970-ih i

1980-ih, Zagreb, 2010.

Darko Dukovski, Istra i Rijeka u Hrvatskome proljeću, Zagreb, 2007.

Darko Dukovski, Istra i Rijeka u Prvoj polovici 20. stoljeća 1918.-1947., Zagreb, 2010.

Ivo Goldstein, Dvadeset godina samostalne Hrvatske, Zagreb, 2010.

Tvrtko Jakovina, Američki komunistički saveznik: Hrvati, Titova Jugoslavija i Sjedinjene Američke

Države : 1945.-1955., Zagreb, 2005.

Tvrtko Jakovina, Treća strana Hladnog rata, Zagreb, 2011.

Jareb, Jere, Pola stoljeća hrvatske politike, Zagreb, 1995.

Fikreta Jelić-Butić, Četnici u Hrvatskoj, Zagreb 1986. (odabrana poglavlja)

Nada Kisić-Kolanović, NDH i Italija. Političke veze i diplomatski odnosi. Zagreb, 2001.

Nada Kisić-Kolanović, Vrijeme političke represije i "veliki sudski procesi" u Hrvatskoj 1945-1948. U: Časopis za suvremenu povijest, 1, 1993., 1-23.

Hrvoje Klasić, Jugoslavija i svijet 1968., Zagreb, 2012.

Mladen Klemenčić, Vesna Kušar, Željka Richter, Promjene narodnosnog sastava Istre. Prostorna analiza popisnih podataka 1880-1991. U: Društvena istraživanja, 6-7 (4-5), 1993., 607-629.

Krizman, Bogdan, Hrvatska u Prvom svjetskom ratu i hrvatsko-srpski politički odnosi. Zagreb, 1989.

Hrvoje Matković, Povijest Nezavisne Države Hrvatske. Zagreb, 1994.

Nataša Matušić, Jasenovac 1941.-1945. Logor smrti i radni logor. Jasenovac i Zagreb, 2003.

Marijan Maticka, Agrarna reforma i kolonizacija u Hrvatskoj od 1945. do 1948. Zagreb, 1990.

Marijan Maticka, Opskrba stanovništva u Hrvatskoj od 1945. do 1953. godine. U: Zbornik Mirjane Gross, Zavod za hrvatsku povijest, Zagreb, 1999., 387-401.

Prijelomna vremena. Hrvatske zemlje nakon 1918. godine, ur. sv. Suzana Leček, Zagreb, 2022. (odabrana poglavlja)

Andrea Roknić Bežanić, Riječke studentske godine : 1968.-1971., Rijeka, 2021.

Katarina Spehnjak, Britanski pogled na Hrvatsku 1945.-1948., Zagreb, 2006.

Dragovan Šepić, Sudbinske dileme rađanja Jugoslavije I-III Rijeka, 1989.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti redovito na nastavi (70%). Izostanak nije moguće opravdati. Od studenta se očekuje izvršavanje tijekom nastave svih zadanih obveza.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

konzultacije
web stranice Filozofskog fakulteta tj. Odsjeka za povijest
oglasna ploča Odsjeka za povijest
tajništvo Odsjeka za povijest

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

konzultacije
e-pošta
telefon

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Završni ispit je usmeni i sadrži više oblika pitanja u kojima se provjeravaju različite kompetencije studenata. Cilj završnog ispita je provjeriti povezivanje gradiva u cjelinu. Kao uvjeti za završni ispit postavljaju se izrada seminarskog rada i 50% pozitivno riješeni međuispiti (kolokviji).

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski 6. i 20. 2. 2026. g.

Ljetni 16. 6. i 7. 7. 2026. g.

Jesenski	28. 8. i 11. 9. 2025. g.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1.	Uvodno predavanje; historiografski pregled; ključni pojmovi; upute studentima za izradu seminarskog rada
2.	Hrvatska i Hrvati u Kraljevini SHS 1918.-1929. Seminarska nastava (prezentacija samostalnog rada studenata na izvornoj građi i diskusija)
3.	Hrvatska i Hrvati u Kraljevini SHS 1929.-1941. Seminarska nastava (prezentacija samostalnog rada studenata na izvornoj građi i diskusija)
4.	Hrvatska u II. svjetskom ratu 1941.-1945. Seminarska nastava (prezentacija samostalnog rada studenata na izvornoj građi i diskusija)
5.	Istra i Rijeka u prvoj polovici 20. st. Seminarska nastava (prezentacija samostalnog rada studenata na izvornoj građi i diskusija)
6.	NOB kroz kolektivno sjećanje (memorijalni spomenici) druge polovice 20. st. Seminarska nastava (prezentacija samostalnog rada studenata na izvornoj građi i diskusija)
7.	Terenska nastava – posjet Memorijalnom centru u Lipi i radionica
8.	Kolokvij I. Seminarska nastava (prezentacija samostalnog rada studenata na izvornoj građi i diskusija)
9.	Hrvatska u Jugoslaviji od 1945. do 1948. Izgradnja političkog sustava i poratna obnova. Seminarska nastava (prezentacija samostalnog rada studenata na izvornoj građi i diskusija)
10.	Hrvatska u Jugoslaviji od početka 50-ih godina do 1965. Seminarska nastava (prezentacija samostalnog rada studenata na izvornoj građi i diskusija)
11.	Razvoj socijalističkog društva, popularna kultura i amerikanizacija Jugoslavije, s posebnim osvrtom na prilike u Hrvatskoj Seminarska nastava (prezentacija samostalnog rada studenata na izvornoj građi i diskusija)
12.	Hrvatski reformistički i nacionalni pokret 1970.-1972. Seminarska nastava (prezentacija samostalnog rada studenata na izvornoj građi i diskusija)
13.	Procesi demokratizacije Hrvatske pred agresiju 1987.-1990. i Domovinski rat; Hrvatska postaje suverena i samostalna Seminarska nastava (prezentacija samostalnog rada studenata na izvornoj građi i diskusija)
14.	Kolokvij II. Seminarska nastava (prezentacija samostalnog rada studenata na izvornoj građi i diskusija)
15.	Zaključno predavanje

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Definirati, opisati, objasniti dinamiku	Hrvatska i Hrvati u Kraljevini SHS;	predavanje, individualni rad, grupni rad, diskusija	diskusija, kolokvij, ispit

i razlike društvenih, gospodarskih, kulturnih i političkih procesa kroz koje je Hrvatska prolazila od 1918. do 1990. godine.	Hrvatska u II. svjetskom ratu; Istra i Rijeka u prvoj polovici 20. st.; Hrvatska u Jugoslaviji od 1945. do 1965.; Popularna kultura i amerikanizacija Jugoslavije, s posebnim osvrtom na prilike u Hrvatskoj; Hrvatski reformistički i nacionalni pokret 1970.-1972.; Demokratizacija i proces raspada Jugoslavije		
Razlikovati, procijeniti i klasificirati prepoznavanje značajnih ličnosti iz hrvatskog političkog i društveno-kulturnog života		predavanje, individualni rad, grupni rad, diskusija	diskusija, kolokvij, ispit
Povezati i izdvojiti značajne događaji i povijesne prijelomnice.		predavanje, individualni rad, grupni rad, diskusija	diskusija, kolokvij, ispit
Interpretirati, sintetizirati, ali i analitički pristupiti objašnjavanju pojedinih događaja i procesa u hrvatskoj povijesti 20. st.	Terenska nastava <i>Lipa pamti</i>	predavanje, individualni rad, prezentacije vizualnog materijala, diskusija	diskusija, osvrt na terensku nastavu, kolokvij, ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija		Suvremena povijest Europe	
Studij		Sveučilišni prijediplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)	
Semestar		VI.	
Akademska godina		2025./2026.	
Broj ECTS-a		4	
Nastavno opterećenje (P+S+V)		30+15+0	
Vrijeme i mjesto održavanja nastave		Prema rasporedu	
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku		Ne	
Nositelj kolegija		prof. dr. sc. Mila Orlić	
Kabinet		F-445	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)		Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka.	
Telefon		051/265-735	
e-mail		milaorlic@uniri.hr ; orlicmila@gmail.com	
Suradnik na kolegiju		dr. sc. Lovro Kralj, asistent	
Kabinet		F-437	
Vrijeme za konzultacije		Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka	
Telefon		099 827 8197	
e-mail		lovro.kralj@uniri.hr ; kralj_lovro@phd.ceu.edu	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Kolegij suvremene europske povijesti kritički promišlja razdoblje iznimno bogate događajnice od početka 20. do početka 21. stoljeća. Uvod u XX. Stoljeće: politički, gospodarski, društveni, kulturni i znanstveni procesi koji su obilježili Europu. Europa u Velikom ratu, Mirovne konferencije nakon rata i nastanak novih država. Velika gospodarska kriza u svijetu (1929-1933): uzroci i posljedice. Demokracija u međuratnom razdoblju. Totalitarni sustavi: fašizam, nacizam, staljinizam. Razdoblje Drugog svjetskog rata (1939-1945): uzroci i posljedice. Genocidi: od pokolja Armenaca do Holokausta. Kažnjavanje ratnih zločinaca. Poslijeratna Europa: političke, gospodarske i društvene promjene. Početak Hladnog rata i blokovske politike. Dekolonizacija i nastanak novih samostalnih država. Hladnoratovsko razdoblje. Sukob Zapada i Istoka. Međunarodne političke krize. Kraj Hladnog rata: raspad SSSR-a, slom socijalističkih državnih sustava. Prelazak iz 20. u 21. stoljeće: proces europske integracije, svjetska gospodarska kriza. Početak 21. stoljeća: novi ratovi i nestabilna budućnost Europe.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Studenti će biti sposobni: - prepoznati društvene, političke i kulturne procese 20. stoljeća. - koristiti informacije o novim tehnološkim i znanstvenim dostignućima, kulturnim procesima i razvitku društva u samostalnom definiranju povijesnoga razdoblja. - prepoznavati ličnosti i društvene skupine koje su donijele prijelomne događaje u 20. stoljeće. - analizirati društvene i političke događaje i procese 20. stoljeća.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Prezentacija
X			X
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA		MAX BROJ BODOVA

Pohađanje nastave	1,5	0
Seminar	0,50	15
Terenska nastava	0,25	5
Kolokvij	1	50
Završni ispit	0,75	30
UKUPNO	4	100

Opće napomene:

Varijanta 1 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti 30% ocjenskih bodova.

Seminar: seminar se piše na zadanu temu uz korištenje dostupne recentne literature, tiska i periodike **koju student sam pronađe**. Seminar mora imati znanstveni aparat i biti strukturiran u prepoznatljivom klasičnom obliku u kojemu će biti zastupljena obvezno tri dijela: Uvod, razrada teme, zaključak. Mora sadržavati popis literature i periodike te pisanih izvora.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Tony Judt, Poslije rata: Povijest Europe od 1945. godine, 1. i 2. dio, Zagreb, 2022.
2. Ian Kershaw, Do pakla i natrag: Europa 1914. - 1949. Zagreb, 2017.
3. Ian Kershaw, Do nade i natrag: Europa 1950.-2017., Zagreb, 2018.
4. Mark Mazower, Mračni kontinent: Europsko dvadeseto stoljeće, Zagreb, 2004.
5. Odabrani znanstveni članci.

IZBORNA LITERATURA

1. Timothy G. Ash, Domovine, Zagreb, 2025.
2. Peter Calvocoressi, Svjetska politika nakon 1945., Zagreb, 2003.
3. Christopher Clark, Mjesečari. Kako je Europa krenula u rat 1914., Zagreb, 2018.
4. Dan Diner, razumjeti stoljeće, Općepovijesno tumačenje. Zagreb, 2013.
5. Eric Hobsbawm, Doba ekstreme, Zagreb, 2008.
6. Mark Mazower, Hitlerovo carstvo, Zagreb, 2024.
7. Robert O. Paxton. Anatomija fašizma. Zagreb, 2012.
8. David S. Painter, Hladni rat: Povijest međunarodnih odnosa, Zagreb, 2002.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja. Prisustvo na nastavi mora biti aktivno, a od studenata se očekuje da dolaze spremni na nastavu, odnosno da odrade sve prethodno zadane obaveze.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

E-mail i konzultacije
Oglasna ploča Odsjeka
Microsoft Teams kanal Suvremena povijest Europe

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

E-mail, konzultacije.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni ispit.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	2. i 26. 2. 2026. g.
Ljetni	25. 6. i 16. 7. 2026. g.
Jesenski	3. i 17. 9. 2026. g.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
I.	Uvodno predavanje: Europa u 20. stoljeću: politički, gospodarski, društveni, znanstveni i kulturni procesi koji su obilježili Europu. Seminarska nastava: Uvod.
II.	Europa u Velikom ratu, Mirovne konferencije nakon rata i nastanak novih država. Seminarska nastava: Christopher Clark. <i>Mjesečari: Kako je Europa krenula u rat 1914.</i> (Zagreb: Vuković & Runjić, 2018).
III.	Europa između nada i razočaranja: Načela uređenja poratnog svijeta: Posljedice rata i Pariška mirovna konferencija. Seminarska nastava: Robert Gerwarth. <i>Pobijedjeni: Zašto nije završio prvi svjetski rat 1917-1923.</i> (Zagreb: Ljevak, 2018).
IV.	Građanska demokracija i uzroci političke i gospodarske depresije. Seminarska nastava: Richard von Coudenhove-Kalergi. <i>Pan-Europa</i> (1923).
V.	Totalitarni sustavi: talijanski fašizam, njemački nacizam i ruski boljševizam /staljinizam. Seminarska nastava: Anne Applebaum. <i>Gulag: A History</i> (Anchor Books, 2004).
VI.	Razdoblje Drugog svjetskog rata: uzroci i posljedice. Seminarska nastava: Dagmar Herzog. <i>Seksualnost u Europi 20. stoljeća</i> (Zagreb: Zagreb Pride, 2015).
VII.	Genocidi: od pokolja Armenaca do Holokausta. Kažnjavanje ratnih zločinaca. Seminarska nastava: Michael Mann. <i>Fascists</i> (Cambridge: Cambridge University Press, 2004).
VIII.	Poslijeratna Europa: političke, gospodarske i društvene promjene. Seminarska nastava: – Timothy Snyder. <i>Krvava prostranstva: Europa između Hitlera i Staljina</i> (Zagreb: Fraktura, 2018).
IX.	Europa u Hladnom ratu, blokovska politika. Proces dekolonizacije. Seminarska nastava: Heda Kovaly. <i>Under a Cruel Star: A life in Prague, 1941-1968</i> (New York: Holmes and Meier, 1997).
X.	Hladnoratovsko razdoblje. Sukob Zapada i Istoka. Međunarodne političke krize. Seminarska nastava: Tony Judt. <i>Poslije rata 1 – Povijest Europe od 1945.</i> (Zagreb: V.B.Z., 2022).
XI.	Kraj Hladnog rata: raspad SSSR-a, slom socijalističkih državnih sustava. Seminarska nastava: Tony Judt. <i>Poslije rata 2 – Povijest Europe od 1945.</i> (Zagreb: V.B.Z., 2022).
XII.	Prelazak iz 20. u 21. stoljeće: proces europske integracije, svjetska gospodarska kriza. Seminarska nastava: Slavenka Drakulić. <i>Café Europa</i> (Zagreb: V.B.Z., 2014).
XIII.	Početak 21. stoljeća: novi ratovi i nestabilna budućnost Europe. Seminarska nastava: Scott Straus. <i>The Order of Genocide: Race, Power and War in Rwanda</i> (Cornell University Press, 2008).
XIV.	Kolokvij Seminarska nastava: Francis Fukuyama. <i>Kraj povijesti i posljednji čovjek</i> (Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada, 1994).

XV.	Popravni kolokvij Seminarska nastava: Ivan Krastev, Stephen Holmes. <i>Kraj doba oponašanja: Zašto Zapad gubi bitku za demokraciju</i> (Zagreb: TIM press, 2020).
-----	---

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Prepoznati društvene i političke ali i kulturne procese 20. stoljeća.	-Uvodno predavanje Europa od 1890.-1990. Svjetska i europska historiografija na temu 20. stoljeća; Pandorina kutija Europska: Europa 20. st: Naslijeđe i vizije.	Predavanje. Mejutički razgovori. Frontalni rad, individualni rad. Pisanje natuknica, izrada bilježaka.	Postavljanje pitanja i usmeni odgovori.
Koristiti informacije o novim tehnološkim i znanstvenim dostignućima, kulturnim procesima i razvitku društva u samostalnom definiranju povijesnoga razdoblja.	-Gospodarstvo i gospodarske krize u Europi 20. stoljeća: uzroci. raširenost i posljedice. Izlazak iz krize. -Kultura, znanost i umjetnost 20. st., filozofski pravci, književnost, izumi, umjetnički pravci. Zabava.	Predavanje. Grafičko-ilustrativne metode: prezentacija. Mejutički i heuristički razgovori. Frontalni rad, individualni rad. Pisanje natuknica, izrada bilježaka.	Postavljanje pitanja i usmeni odgovori. Kolokvij.
Analizirati društvene i političke događaje i procese 20. stoljeća.	-Pobjednici, poraženi i geopolitičke promjene u Europi. Mirovni pregovori i ugovori; Liga naroda – Ujedinjeni narodi. -Oblikovanje režima tzv. zapadne demokracije i totalitarnih država (komunizam, fašizam, nacizam), totalitarni režimi u fašistički pokreti u Europi između dva rata. Ruska revolucija i revolucionarna zbivanja u Europi. -Prve ekspanzije fašističkih država - uvod u širi ratni sukob. Držanje ostalih velikih europskih zemalja. -Razdoblje Drugog svjetskog rata (1939-1945). Uzroci, tijek i posljedice. -Teheranska konferencija. Konferencija u Jalti. Ratni zločini. Slom Njemačke. Konferencija u Potsdamu, Slom Japana. Žrtve Drugog svjetskog rata.	Predavanje. Grafičko-ilustrativne metode. Prezentacija. Mejutički i heuristički razgovori. Frontalni rad, individualni rad. Izrada bilježaka.	Postavljanje pitanja i usmeni odgovori. Kolokvij.
Prepoznavati ličnosti i društvene skupine koje su donijele prijelomne	-Stanje i odnosi u svijetu nakon uspostavljanja mira. Izbjeglice i prognanici-raseljenost. Kažnjavanje ratnih zločinaca. Mirovni ugovori s pobijeđenim	Predavanje. Grafičko-ilustrativne metode. Prezentacija. Mejutički i heuristički razgovori. Frontalni rad, individualni	Postavljanje pitanja i usmeni odgovori. Kolokvij.

dogadjaje u 20. stoljeće.	zemljama 1946-1947. -Počeci poratne blokove politike. Dekolonizacija i nastanak novih samostalnih država. -Hladnoratovsko razdoblje. Međunarodne političke krize. -Proces europskih integracija. -Problem europskog terorizma potkraj 1960-ih do potkraj 1980-ih. -Uloga europskih religija u očuvanju mira u svijetu. Procesi ekumene. -Ujedinjenje Njemačkih država. Raspad SSSR-a i nastanak Zajednice Nezavisnih Država. Slom socijalističkih državnih sustava i u ostalim socijalističkim zemljama Europe. Globalizacija.	rad. Pisanje natuknica, izrada bilježaka.	
Analizirati i prepoznati društvene, vojne i političke procese Drugoga svjetskog rata. Objasniti i procijeniti suprotstavljene argumente u izvorima i literaturi; Formulirati i braniti određenu tezu; Odrediti i analizirati razne vrste povijesnih izvora; Ispravno oblikovati citate i bilješke; Razvijati vještine kritičkog mišljenja.	Seminar: Drugi svjetski rat. -Analiza uzroka i usporedna analiza ciljeva rata: filozofsko-političko-društveno-gospodarski diskurs; -vojni i civilni diskurs rata, stradanja i samodestrukcije europske civilizacije; -kronologija, bojišnice, zaraćene strane, naoružanje i oprema, gospodarske mogućnosti, vojni savezi, vojne operacije; -fenomen koncentracijskih logora, holokausta i istrebljenja naroda, kulturocid.	Predavanje, samostalni rad, grupni rad, prezentacije vizualnog materijala, diskusija. Mentoriranje.	Prezentacija. Diskusija. Postavljanje pitanja.

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Ceremonijali, rituali, mitovi i legende u srednjem vijeku		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)		
Semestar	II., IV., VI.		
Akadska godina	2025./2026.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Kosana Jovanović		
Kabinet	F-446		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
Telefon	051/265-728		
e-mail	kosana.jovanovic@uniri.hr , jovanovickosana@gmail.com		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Kolegij će analizirati kako je srednjovjekovno društvo uz upotrebu ceremonijala i rituala pokušalo, na neverbalan način, predstaviti određene norme i smjernice ponašanja koje su bila važeće u tom periodu. Također će se predstaviti uloga i značaj utjecaja pojedinih mitova i legendi na razvoj srednjovjekovnog društva. Kolegij će tematski biti podijeljen u tri dijela. Prvi dio obrađuje političke ceremonijale i rituale u srednjem vijeku. Drugi dio će analizirati porijeklo, važnost i utjecaj mitova u srednjovjekovnom društvu. Treći dio obrađuje ulogu i značaj svetačkih legendi u razdoblju srednjeg vijeka. Teme koje će se obrađivati na kolegiju jesu sljedeće: krunidbeni ceremonijal, pogrebni ceremonijal, teorija o dva kraljeva tijela, prijenos vlasti, ceremonijal stupanja u vazalni odnos, sveti i profani rituali i ceremonijali, mitovi i legende u srednjem vijeku, hagiografija.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Nakon završenog kolegija i uspješno obavljenih obveza studenti će moći: - identificirati temeljna znanja o društvenoj i kulturnoj sferi srednjovjekovnog razdoblja - definirati temeljna znanja o utjecaju i upotrebi ceremonijala, rituala, mitova i legendi u srednjovjekovnom društvu - primijeniti temeljna znanja o utjecaju i upotrebi ceremonijala, rituala, mitova i legendi u srednjovjekovnom društvu.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	0	
Aktivnost na nastavi	0,5	5	
Samostalni rad	0,5	15	
Kontinuirana provjera znanja	0,25	25	

1		
Kontinuirana provjera znanja	0,25	25
2		
ZAVRŠNI ISPIT	0,5	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Bilogrivić, Goran; Jovanović, Kosana; Kurelić, Robert; Španjol-Pandelo, Barbara, *Ceremonije i ceremonijalna komunikacija*, Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci, 2019. (tiskano i on-line izdanje)
2. Brandt, Miroslav, *Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka*, Zagreb: Školska knjiga, 1995.
3. *Coronations: medieval and early modern monarchic ritual*, ur. Janos M. Bak, Berkeley: University of California Press, 1990.
4. *Hagiologija : kultovi u kontekstu*, ur. T. Vedriš i A. Marinković, Zagreb: Leykam international, 2008.
5. Le Goff, Jacques, *Civilizacija srednjovjekovnog Zapada*, Zagreb: Golden marketing, 1998.
6. Kantorowicz, Ernst H., *The King's Two Bodies: a study in medieval theology*, Princeton: Princeton University Press, 1997.
7. Walter, Philippe, *Kršćanska mitologija: svetkovine, obredi i mitovi srednjega vijeka*, Zagreb: Scarabeus-naklada, 2006.

IZBORNA LITERATURA

1. Bloch, Marc, *I re taumaturghi*, Torino: Einaudi, 1989.
2. Bayer, Vladimir, *Ugovor s đavlom: procesi protiv čarobnjaka u Evropi, a napose u Hrvatskoj*, Zagreb: Informator, 1982.
3. Curtius, Ernst R., *Europska književnost i latinsko srednjovjekovlje*, Zagreb: Naklada Naprijed, 1998.
4. Di Carpegna Falconieri, Tommaso, *The man who believed he was king of France: a true medieval tale*, Chicago: University of Chicago Press, 2008.
5. Geary, Patrick J., *Furta sacra: thefts of relics in central Middle Ages*, Princeton: Princeton University Press, 1990.
6. Huizinga, Johan, *Jesen srednjeg vijeka*, Zagreb: Naprijed, 1991.
7. Le Goff, Jacques, *The Birth of Purgatory*, Chicago: University of Chicago Press, 1986.
8. Oldridge, Darren, *Strange histories: the trial of the pig, the walking dead, and other matters of fact from the medieval and Renaissance worlds*, London: Routledge, 2005.
9. Odabrani članci.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni redovito pohađati nastavu. Dozvoljena su četiri izostanka.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
- Usmeno - pismeno: a) oglasna ploča b) web stranice Odsjeka za povijest c) e-poštom d) Merlin	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
- Konzultacije - E-poštom	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pismeno.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Studenti su dužni položiti dva međuispita (kolokvija) koji će biti uvjet, uz jedan samostalni rad, za pristup završnom ispitu. Po ostvarenju uvjeta za pristupanje završnom ispitu studenti ispit polažu pismenim putem. Prag prolaznosti na međuispitu je 50%. Ispitni rokovi se određuju početkom akademske godine, a mogu se mijenjati (bolest ili službena spriječenost) tjedan dana prije. O promjenama termina ispita moguće je saznati preko oglasne ploče Odsjeka za povijest te na web stranicama fakulteta. Odjava ispita se mora izvršiti bar 48 sati prije ispita u protivnom će se smatrati da je student rok iskoristio. Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima! Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	3. i 26. 2. 2026. g. u 10h.
Ljetni	25. 6. i 16. 7. 2026. g. u 10h
Jesenski	1. i 17. 9. 2026. g. u 10h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1.	Istraživanja o ritualima i ceremonijalima te njihovom značaju za srednjovjekovno društvo
2.	Politički rituali: krunidbeni ceremonijali u srednjem vijeku
3.	Politički rituali: kraljevski pogrebni ceremonijali u srednjem vijeku
4.	Teorija o dva kraljeva tijela i evolucija ideje o kristocentričkom konceptu kraljevske vlasti u srednjem vijeku
5.	Kolokvij 1
6.	Politički rituali: simbolički načini predstavljanja prijenosa vlasti u srednjem vijeku
7.	Politički rituali: ceremonijal i popratni rituali stupanja u vazalni odnos
8.	Politički rituali: ceremonijal i popratni rituali vlasti
9.	Sveti i profani rituali i ceremonijali: religija, magija i srednjovjekovno društvo
10.	Kolokvij 2
11.	Važnost i utjecaj mitova i legendi u srednjem vijeku
12.	Mitovi vezani uz vlast u srednjem vijeku: kraljevi – iscjelitelji
13.	Mitovi vezani uz vlast u srednjem vijeku: „usnuli“ kraljevi; „imitatori“ kraljeva. <i>Beata stirps</i>
14.	Pučki mitovi i legende u srednjem vijeku. Uloga hagiografije i kulta svetaca u srednjem vijeku: <i>Legenda Aurea</i>
15.	Zaključna razmatranja

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Identificirati temeljna znanja o društvenoj i kulturnoj sferi srednjovjekovnog razdoblja.	Istraživanja o ritualima i ceremonijalima te njihovom značaju za srednjovjekovno društvo. Politički rituali: krunidbeni ceremonijali u srednjem vijeku. Politički rituali: kraljevski pogrebni ceremonijali u srednjem vijeku. Teorija o dva kraljeva tijela i evolucija ideje o kristocentričkom konceptu kraljevske vlasti u srednjem vijeku. Politički rituali: simbolički načini predstavljanja prijenosa vlasti u srednjem vijeku. Politički rituali: ceremonijal i popratni rituali stupanja u vazalni odnos. Politički rituali: ceremonijal i popratni rituali vlasti. Sveti i profani rituali i ceremonijali: religija, magija i srednjovjekovno društvo. Važnost i utjecaj mitova i legendi u srednjem vijeku. Mitovi vezani uz vlast u srednjem vijeku: kraljevi – iscjelitelji. Mitovi vezani uz vlast u srednjem vijeku: „usnuli“ kraljevi; „imitatori“ kraljeva. <i>Beata stirps</i> . Pučki mitovi i legende u srednjem vijeku Uloga hagiografije i kulta svetaca u srednjem vijeku: <i>Legenda Aurea</i> .	Predavanja; diskusija; individualni rad	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji
Definirati temeljna znanja o utjecaju i upotrebi ceremonijala, rituala, mitova i legendi u srednjovjekovnom društvu.		Predavanja; diskusija; individualni rad	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji
Primijeniti znanja o utjecaju i upotrebi ceremonijala, rituala, mitova i legendi u srednjovjekovnom društvu		Rad u grupi; izrada i prezentacija projekta	Zadaci izvedbe; prezentacija

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija		Društvena povijest Istre od 19. do 20. stoljeća	
Studij		Sveučilišni prijediplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)	
Semestar		II., IV., VI.	
Akademska godina		2025./2026.	
Broj ECTS-a		3	
Nastavno opterećenje (P+S+V)		30+0+0	
Vrijeme i mjesto održavanja nastave		Prema rasporedu	
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku		Ne	
Nositelj kolegija		prof. dr. sc. Mila Orlić	
Kabinet		F-445	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)		Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka.	
Telefon		051/265-735	
e-mail		milaorlic@uniri.hr ; orlicmila@gmail.com	
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Tijekom kolegija posebna pažnja biti će posvećena analizi društvene i političke situacije u kontekstu multietničkog i plurijezičnog sjeverno-jadranskog prostora od sredine 19.stoljeća do danas. Biti će govora o izgradnji nacionalnih identiteta, modernizacijskim procesima, migracijama stanovništva tijekom 20. stoljeća, promjeni granica i vlasti, društvenim problemima i percepciji „drugog“. Analizirati će se hrvatska i talijanska historiografija te njihove različite interpretacije skorije povijesti Istre, kao i novije historiografske kategorije, s posebnim osvrtom na koncept „nacionalne indiferentnosti“. Biti će govora i o složenim procesima unutar kulture sjećanja na sjeverno-jadranskom prostoru te o konfliktnim narativima koji su iz nje proizašli unazad 30 godina.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će biti sposobni:			
- ovladati informacijama o specifičnome povijesnome razvitku ovoga područja - identificirati društvene i političke strukture Istre - interpretirati činjenice te ih povezati s općim razvitkom Hrvatske			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
			X
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE		UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave		1,5	0
Kontinuirana provjera znanja 1 (kolokvij)		0,75	50
Kontinuirana provjera znanja 2 (esej)		0,75	50
UKUPNO		3	100
Opće napomene:			
<u>Varijanta 2 bez završnog ispita</u>			
Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.			

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Časopis za povijest Zapadne Hrvatske – Special Issue “Upper Adriatic Historical Panopticon” (ur. V.D'Alessio, M.Orlić), svezak 6-7, Rijeka, 2012. (odabrani znanstveni članci)
2. Pamela Ballinger, *History in Exile: Memory and Identity at the Borders of the Balkans*, Princeton, 2002. (odabrana poglavlja)
2. Franko Dota, *Zaraćeno poraće. Konflikti i konkurentski narativi o stradanju i iseljavanju Talijana Istre*, Zagreb, 2010. (odabrana poglavlja)
3. Darko Dukovski, *Rat i mir istarski: model povijesne prijelomnice (1943.-1955.)*, Pula, 2001. (odabrana poglavlja)
4. Pieter Judson, *Povijest Habsburškog carstva*, Zagreb, 2018.
5. Odabrani članci ili poglavlja raznih autora koje će studenti dobiti prije svakog predavanja

IZBORNA LITERATURA

1. Benedict Anderson, *Nacija: zamišljena zajednica. Razmatranja o porijeklu i širenju nacionalizma*, Zagreb, 1990.
2. Katja Hrobat Virloget, Catherine Gousseff, Gustavo Corni (eds.), *At home but foreigners. Population Transfers in 20th Century Istria*, Koper, 2015.
3. Borut Klabjan (ed.), *Borderlands of Memory*, Oxford, 2018.
4. Odabrani znanstveni članci

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Putem e-maila

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Konzultacije i e-mail

NAČIN POLAGANJA ISPITA

/

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

ISPITNI ROKOVI

Zimski	2. i 26. 2. 2026. g.
Ljetni	25. 6. i 16. 7. 2026. g.
Jesenski	3. i 17. 9. 2026. g.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEMA
I.	Uvodno predavanje
II.	Društvene i političke promjene na sjeverno-jadranskom prostoru tijekom XIX.st.
III.	Migracije stanovništva na sjeverno-jadranskom prostoru u XX. stoljeću
IV.	Društvene i političke promjene na sjeverno-jadranskom prostoru tijekom XX.st.
V.	Popisi stanovništva tijekom XX. stoljeća: kritički osvrt
VI.	Nove metodološke kategorije: „national indifference“
VII.	Povijest svakodnevnog života

VIII.	Dokumentarni film
IX.	Različite interpretacije istarske skorije povijesti: hrvatska historiografija
X.	Različite interpretacije istarske skorije povijesti: talijanska historiografija
XI.	Kultura sjećanja na sjeverno-jadranskom prostoru
XII.	Terenska nastava
XIII.	Diskusija o terenskoj nastavi
XIV.	Kolokvij

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Ovladati informacijama o specifičnome povijesnome razvitku ovoga područja. Identificirati društvene i političke strukture Istre.	Društvene i političke promjene na sjeverno-jadranskom prostoru tijekom XIX.st.; Migracije stanovništva na sjeverno-jadranskom prostoru u XX. Stoljeću; Društvene i političke promjene na sjeverno-jadranskom prostoru tijekom XX.st.;	Predavanje, tumačenje, komparacija, poticanje diskusije.	Esej, pismeni kolokvij.
Interpretirati činjenice te ih povezati s općim razvitkom Hrvatske.	Popisi stanovništva tijekom XX. stoljeća: kritički osvrt; Nove metodološke kategorije: „national indifference“; Povijest svakodnevnog života; Različite interpretacije istarske skorije povijesti: hrvatska historiografija; Različite interpretacije istarske skorije povijesti: talijanska historiografija; Kultura sjećanja na sjeverno-jadranskom prostoru	Predavanje, tumačenje, komparacija, rasprava, poticanje diskusije, terenska nastava.	Esej, pismeni kolokvij.

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Historiografija antisemitizma i holokausta: Interpretacije, pristupi i debate
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)
Semestar	II., IV., VI.
Akadska godina	2025./2026.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+15+15
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Vjeran Pavlaković
Kabinet	F-804
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	
e-mail	vjeran.pavlakovic@uniri.hr
Suradnik na kolegiju	dr. sc. Lovro Kralj, asistent
Kabinet	F-437
Vrijeme za konzultacije	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	099 827 8197
e-mail	lovro.kralj@uniri.hr ; kralj_lovro@phd.ceu.edu
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
Kolegij se sastoji od jedanaest tematskih cjelina koje obuhvaćaju glavne debate u historiografskom polju Holokausta i antisemitizma: 1) Definicije antisemitizma i konceptualna povijest termina 2) Interpretacije antisemitizma koje se svode na <i>longue duree</i> pristup, odnosno tzv. škola misli eternalizma koja naglašava kontinuitet antisemitskih stavova od antike do današnjice 3) Interpretacije antisemitizma koje naglašavaju <i>histoire événementielle</i>, odnosno tzv. škole kontekstualizma i modernizma. 4) Antisemitizam u komparativnoj perspektivi i povijest antisemitskih pokreta od kraja 19. st. do 1945. godine. 5) Debate o ulozi i presudnom značaju rasizma kao jednom od glavnih uzročnika Holokausta 6) Debate o uzročnosti holokausta koje stavljaju naglasak na ideologiju, intelektualnu povijest i tzv. škole intencionalizma. 7) Debate o uzročnosti holokausta koje stavljaju naglasak na strukturalne faktore prilikom donošenja odluke o „Konačnom rješenju židovskog pitanja,“ odnosno tzv. funkcionalistička škola. 8) Debate koje problematiziraju odnos „centra“ i „periferije“ u studijama holokausta 9) Debate o pitanju unikatnosti Holokausta kao povijesnog fenomena 10) Debate, interpretacije i pristupi počiniteljima holokausta i genocida („perpetrator studies“) 11) Holokaust i rodne studije.	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
Nakon odslušanog kolegija studenti će biti sposobni: 1) identificirati i kritički evaluirati glavne teorije, pristupe i debate u historiografiji vezanoj za antisemitizam i holokaust, 2) usporediti i objasniti različite metodološke pristupe temama antisemitizma i holokausta, 3) prepoznati, geografski locirati i usporediti različite antisemitske i fašističke pokrete u Europi u periodu od 19. stoljeća do 1945. godine. 4) kritički preispitati postojeće teorije o uzrocima holokausta, dovesti ih u svezu s „germanocentrističkim“ i „pan-europskim“ pristupima te objasniti razlike između njih, 5) identificirati i vrednovati različite motive među različitim razinama (makro, mezo, mikro)	

odlučivanja među počiniteljima, počevši od ideologije i rasizma do ne-ideoloških faktora poput ekonomskih, pragmatičnih, društvenog pritiska, uzlazne socijalne mobilnosti, discipline i poslušnosti.

Studenti će također moći:

6) interpretirati glavne argumente koji se odnose na ontološki status Holokausta u odnosu na škole misli koje se pozivaju na „komparativizam“ (studije genocida) i one koje se pozivaju na „unikatnost“ holokausta kao povijesnog fenomena,

7) objasniti na koji je način uključivanje „marginalnih“ grupa proganjanih tokom holokausta, poput Roma, žena, homoseksualaca itd., promijenilo interpretacije o holokaustu u posljednja dva desetljeća.

Putem analize primarnih izvora studenti će također moći 8) usporediti izvore iz različitih zemalja, kontekstualizirati ih te identificirati sličnost i razlike u povijesnim procesima,

9) demonstrirati znanje o teorijama kroz primjenu istih na primarne izvore čime će moći procijeniti prednosti i mane raznih eksplanatornih modela.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		X	

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	0
Aktivnosti u nastavi	0,25	10
Samostalno istraživanje	0,50	30
Prezentacija	0,25	10
Seminarski rad	1	50
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 2 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Seminarski rad – odnosi se na pisani rad u kojem će studenti implementirati konceptualna, teorijska i empirijska znanja stečena kroz kolegij. Studenti mogu napisati 1) kritički osvrt na neku od postojećih tema koristeći sekundarnu literaturu ili 2) istraživački rad u kojem će biti korišteni primarni izvori. Očekivana dužina seminarskog rada je od 12-15 stranica (font Times New Roman, veličina 12, razmak 2,0) uključujući fusnote i bibliografiju koja će biti u skladu s „Chicago Manual of Style“ referencama. U seminarskom radu studenti će koristiti minimalno 6 jedinica literature (jedinica se referira na: primarne izvore, akademske članke, stručne knjige). Studenti su dužni predati seminarski rad putem e-maila 7 dana prije datuma održavanja odabranog ispitnog roka. Seminarski rad nosi ukupno 50% bodova koje nosi čitavi kolegij.

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Timothy Snyder. *Krvava prostranstva: Europa između Hitlera i Staljina* (Zaprešić: Fraktura, 2018).

Bauman Zygmunt. *Modernost i holokaust* (Zagreb: TIM press, 2017).

Marija Vulesica. „Povijest i razmatranje pojma antisemitizam“ *Studia lexicographica* : časopis

za leksikografiju i enciklopedistiku, Vol. 3 No. 1-2(4-5), (2009): 65-75.

<https://hrcak.srce.hr/file/162965>

IZBORNA LITERATURA

Yehuda Bauer. "In Search of a Definition of Antisemitism" in Approaches to Antisemitism: Context and Curriculum, ed. Michael Brown. (New York: American Jewish Committee, 1994): 10-23.

Hyam Maccoby, Antisemitism and Modernity: Innovation and Continuity. London, New York: Routledge, 2006. 1-38.

Shulamit Volkov. "Antisemitism Old and New," Germans, Jews, and Antisemites: Trials in Emancipation. (Cambridge, New York: Cambridge University Press, 2006): 67-91.

Reinhard Rürup, "Anti-Jewish Prejudices, Antisemitic Ideologies, Open Violence: Antisemitism in European Comparison from the 1870s to the First World War. A Commentary." Quest. Issues in Contemporary Jewish History. Journal of Fondazione CDEC, No. 3 (2012): 289-301.

David O. Pendas, Mark Roseman, Richard F. Wetzell. "Introduction" Beyond the Racial State: Rethinking Nazi Germany (Cambridge: Cambridge University Press, 2017): 1-30.

Dan Stone. "The Decision-Making Process in Context." Histories of the Holocaust (Oxford: Oxford University Press, 2010): 64-112.

Dirk Moses "Structure and Agency in the Holocaust: Daniel J. Goldhagen and His Critics" History and Theory, Vol. 37, No. 2. (1998): 194-219.

Dan Stone. "The 'Final Solution': A German or European Project?" Histories of the Holocaust (Oxford: Oxford University Press, 2010): 13-63.

Daniel Blatman. "Holocaust scholarship: towards a post-uniqueness era" Journal of Genocide Research, 17:1 (2015): 21-43.

Helene Sinnreich. "And It Was Something We Didn't Talk about": Rape of Jewish Women During the Holocaust," Holocaust Studies 14: 2 (2008): 1-22.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Merlin, e-mail

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Merlin, e-mail

NAČIN POLAGANJA ISPITA

/

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski 12. i 26. 2. 2026.

Ljetni 15. 6. i 6. 7. 2026.

Jesenski 24. 8. i 7. 9. 2026.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEMA
I.	Uvod
II.	Definicije antisemitizma
III.	Eternalistički pristup antisemitizmu
IV.	Kontekstualistički pristup antisemitizmu
V.	Antisemitizam u komparativnoj perspektivi
VI.	Rasizam, antisemitizam i holokaust
VII.	Funkcionalistički i intencionalistički pristup holokaustu I
VIII.	Funkcionalistički i intencionalistički pristup holokaustu II

IX.	„Centar“ i „periferija“ u istraživanju holokausta
X.	Unikatnost holokausta i komparativne studije genocida
XI.	Studije počinitelja holokausta i genocida I.
XII.	Studije počinitelja holokausta i genocida II.
XIII.	Regionalna povijest holokausta
XIV.	Holokaust i rodne studije
XV.	Zaključak

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Identificirati i kritički evaluirati glavne teorije, pristupe i debate u historiografiji vezanoj za antisemitizam i holokaust	Uvod; Definicije antisemitizma; Eternalistički pristup antisemitizmu;	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad;	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad
Usporediti i objasniti različite metodološke pristupe temama antisemitizma i holokausta	Kontekstualistički pristup antisemitizmu; Antisemitizam u komparativnoj perspektivi;	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad;	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad
Prepoznati, geografski locirati i usporediti različite antisemitske i fašističke pokrete u Europi u periodu od 19. stoljeća do 1945. godine.	Rasizam, antisemitizam i holokaust; Funkcionalistički pristup holokaustu I i II;	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad;	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad
Kritički preispitati postojeće teorije o uzrocima holokausta, dovesti ih u svezu s „germanocentrističkim“ i „pan-europskim“ pristupima te objasniti razlike između njih	„Centar“ i „periferija“ u istraživanju holokausta; Unikatnost holokausta i komparative studije genocida;	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad;	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad
Identificirati i vrednovati različite motive među različitim razinama (makro, mezo, mikro) odlučivanja među počiniteljima, počevši od ideologije i rasizma do ne-ideoloških faktora poput ekonomskih, pragmatičnih, društvenog pritiska, uzlazne socijalne mobilnosti, discipline i poslušnosti.	Studije počinitelja holokausta i genocida I i II; Holokaust i rodne studije; Zaključak	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad;	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad
Interpretirati glavne argumente koji se odnose na ontološki		Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji;	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad

status holokausta u odnosu na škole misli koje se pozivaju na „komparativizam“ (studije genocida) i one koje se pozivaju na „unikatnost“ holokausta kao povijesnog fenomena.		Individualni rad;	
Objasniti na koji je način uključivanje „marginalnih“ grupa proganjanih tokom Holokausta, poput Roma, žena, homoseksualaca itd., promijenilo interpretacije o Holokaustu u posljednja dva desetljeća.		Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad;	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad
Usporediti izvore iz različitih zemalja, kontekstualizirati ih te identificirati sličnost i razlike u povijesnim procesima.		Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad;	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad
Demonstrirati znanje o teorijama kroz primjenu istih na primarne izvore čime će moći procijeniti prednosti i mane raznih eksplanatornih modela.		Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji; Individualni rad;	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija		Komparativna povijest fašizma i genocida u jugoistočnoj Europi	
Studij		Sveučilišni prijediplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)	
Semestar		II., IV., VI.	
Akademska godina		2025./2026.	
Broj ECTS-a		3	
Nastavno opterećenje (P+S+V)		0+15+15	
Vrijeme i mjesto održavanja nastave		Prema rasporedu	
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku		Da	
Nositelj kolegija		prof. dr. sc. Mila Orlić; doc. dr. sc. Andrea Roknić Bežanić	
Kabinet		F-448	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)		Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka	
Telefon			
e-mail		aroknic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju		dr. sc. Lovro Kralj, asistent	
Kabinet		F-437	
Vrijeme za konzultacije		Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka	
Telefon		099 827 8197	
e-mail		lovro.kralj@uniri.hr ; kralj_lovro@phd.ceu.edu	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
1. Uvod 2. Razvoj studija fašizma: Historiografski pregled 3. Konceptualna povijest fašizma 4. Ideologija fašizma u komparativnoj perspektivi 5. Komparativna povijest fašističkih pokreta na jugoistoku Europe 6. Fašizam u tranziciji: uspostava i konsolidacija fašističkih režima 7. Isprepletena povijest fašizma i antisemitizma 8. Fašizam i politika genocida 9. Holokaust na jugoistoku Europe 10. Rodna povijest fašizma 11. Fašizam danas? Etnopopulizam, radikalna i ekstremna desnica na jugoistoku Europe 12. Zaključak			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Nakon odslušanog kolegija i uspješno izvršenih obveza predviđenih ovim programom, studenti će moći: -Usporediti glavne karakteristike politološkog, sociološkog i historiografskog pristupa studijama fašizma i genocida. -Definirati i klasificirati pojmove poput genocida, politocida, klasicida i rodocida [gendercide], etničkog čišćenja, masovnog političkog nasilja i zločina protiv čovječnosti. -Interpretirati glavne karakteristike političkih koncepata poput fašizma, totalitarizma, diktature, autoritarizma, te radikalne i ekstremne desnice. -Objasniti razliku između povijesnog fašizma i generičkog, odnosno univerzalnog, fašizma. -Usporediti i kategorizirati strukturne, ekonomske, društvene i ideološke uzroke masovnog nasilja prema različitim religijskim, etničkim i rodnim skupinama na jugoistoku Europe tijekom 20. stoljeća.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	X	X	X

Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		X	
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	0	
Aktivnost u nastavi	0,50	25	
Prezentacija	0,50	25	
Seminarski rad	1	50	
UKUPNO	3	100	
Opće napomene:			
<u>Varijanta 2 bez završnog ispita</u>			
Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.			
Seminarski rad – odnosi se na pisani rad u kojem će studenti implementirati konceptualna, teorijska i empirijska znanja stečena kroz kolegij. Studenti mogu napisati 1) kritički osvrt na neku od postojećih tema koristeći sekundarnu literaturu ili 2) istraživački rad u kojem će biti korišteni primarni izvori. Očekivana dužina seminarskog rada je od 12-15 stranica (font Times New Roman, veličina 12, razmak 2,0) uključujući fusnote i bibliografiju koja će biti u skladu s „Chicago Manual of Style“ referencama. U seminarskom radu studenti će koristiti minimalno 6 jedinica literature (jedinica se referira na: primarne izvore, akademske članke, stručne knjige). Studenti su dužni predati seminarski rad putem e-maila 7 dana prije datuma održavanja odabranog ispitnog roka. Seminarski rad nosi ukupno 50% bodova koje nosi čitavi kolegij.			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova		
IV. LITERATURA			
OBVEZNA LITERATURA			
Robert O. Paxton. Anatomija fašizma (Zagreb: TIM press, 2012).			
Darko Dukovski. Povijest Srednje i Jugoistočne Europe (Zagreb: Alineja, 2005)			
IZBORNA LITERATURA			
Constantin Iordachi (ed). Comparative Fascist Studies: New Perspectives (London: Routledge 2009).			
Constantin Iordachi (ed). Fascism in East Central and Southeastern Europe: A Reappraisal, Special issue of the Journal of East-Central Europe, Vol. 37(2-3).			
Michael Mann. Fascists (Cambridge: Cambridge University Press, 2004).			
Aristotle Kallis. Genocide and Fascism: The Eliminationist Drive in Fascist Europe (New York: Routledge, 2009).			
James Frusetta."The Final Solution in Southern and Southeastern Europe: Between Nazi Catalysts and Local Motivations" in Jonathan Friedman, ed., Routledge History of the Holocaust (New York: Routledge, January 2011), 265-277.			
Anca Glont, James Frusetta (2019). "Interwar Fascism and the Post-1989 Radical Right: Ideology, Opportunism and Historical Legacy in Bulgaria and Romania," Studies in Post-Communism, Vol. 42(3), pp. 551-571.			
Roland Clark „New Models, New Questions: Historiographical Approaches to the Romanian Holocaust“ European Review of History, Vol. 19(2), 2012: 303-320.			
Roland Clark „From Elite Pamphleteers to Social Movement Protagonists: Antisemitic Activism in 1920s Romania“ Studies of National Movements, Vol. 4 (2019): 1-35.			
Dennis Deletant. Hitler's Forgotten Ally: Ion Antonescu and His Regime, Romania 1940-44. (London: Palgrave Macmillan, 2006).			

Vladimir Solonari. Purifying the Nation: Population Exchange and Ethnic Cleansing in Nazi-Allied Romania (Woodrow Wilson Center Press, John Hopkins University Press, 2009).

Jean Ancel. The History of the Holocaust in Romania (Jerusalem, Lincoln: Yad Vashem, University of Nebraska Press, 2011).

Tomislav Dulić (2006). „Mass Killing in the Independent State of Croatia, 1941-1945: A Case for Comparative Research“ Journal of Genocide Research, Vol. 8(3): 255-281.

Alexander Korb. „Nation-building and mass violence: The Independent State of Croatia, 1941–45,“ in Jonathan C. Friedman (ed.), The Routledge History of the Holocaust (Routledge, New York, 2011), 291-302.

William I. Brustein, Ryan D. King (2004). „Balkan Anti-Semitism: The Cases of Bulgaria and Romania before the Holocaust“, East European Politics & Societies, Vol. 18(3): 430-454.

James Frusetta (2010) "Fascism to Finish the Nation: Bulgarian Fascism's Uncertain Palingenesis of the National Project," East Central Europe Vol. 37 (2-3), pp. 280-302.

Marina Cattaruzza and Constantin Iordachi, eds., "Anti-Semitism and the Holocaust in East-Central Europe: New Perspectives," Special Issue, East Central Europe (Leiden, Brill), vol. 39 (2012).

Marie-Janine Calic. The Great Cauldron: A History of Southeastern Europe (Massachusetts, London: Harvard University Press, 2019).

Aristotle Kallis (2010). „Fascism and the Jews: From Internationalization of fascism to a 'fascist anti-Semitism'“ Holocaust Studies, Vol. 15(1-2): pp. 15-34.

Raul Carstocea. „Native Fascists, Transnational Anti-Semites: The International Activity of Legionary Leader Ion I. Mota“ in Arnd Bauerkaper and Gregorz Rossolinski-Liebe (eds.), Fascism without Borders: Connections and Cooperation between Movements and Regimes in Europe from 1918 to 1945 (New York: Berghahn Books, 2017).

Raul Carstocea. „Path to the Holocaust: Fascism and Anti-Semitism in Interwar Romania“ S:I.M.O.N. (Shoah: Intervention, Methods, Documentation), 2014.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Merlin, e-mail

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Merlin, e-mail

NAČIN POLAGANJA ISPITA

/

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	12. i 26. 2. 2026. g.
Ljetni	15. 6. i 6. 7. 2026. g.
Jesenski	24. 8. i 7. 9. 2025. g.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
I.	Uvod.
II.	Razvoj studija fašizma: Historiografski pregled.
III.	Konceptualna povijest fašizma.
IV.	Ideologija fašizma u komparativnoj perspektivi.

V.	Komparativna povijest fašističkih pokreta na jugoistoku Europe I.
VI.	Komparativna povijest fašističkih pokreta na jugoistoku Europe II.
VII.	Fašizam u tranziciji: uspostava i konsolidacija fašističkih režima I.
VIII.	Fašistička „Nove Europa“
IX.	Isprepletena povijest fašizma i antisemitizma.
X.	Fašizam i politika genocida.
XI.	Holokaust na jugoistoku Europe I.
XII.	Holokaust na jugoistoku Europe II.
XIII.	Rodna povijest fašizma.
XIV.	Fašizam danas? Etnopopulizam, radikalna i ekstremna desnica na jugoistoku Europe.
XV.	Zaključak.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Razlikovati i usporediti glavne karakteristike politološkog, sociološkog i historiografskog pristupa studijama fašizma i genocida.	Uvod Razvoj studija fašizma: Historiografski pregled Konceptualna povijest fašizma. Ideologija fašizma u komparativnoj perspektivi. Komparativna povijest fašističkih pokreta na jugoistoku Europe.	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.
Definirati i klasificirati pojmove poput genocida, politocida, klasicida i rodocida [gendercide], etničkog čišćenja, masovnog nasilja i zločina protiv čovječnosti.	Fašizam u tranziciji: uspostava i konsolidacija fašističkih režima. Isprepletena povijest fašizma i antisemitizma. Fašizam i politika genocida Holokaust na jugoistoku Europe.	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.
Interpretirati i razlikovati glavne karakteristike političkih koncepata poput fašizma, totalitarizma, diktature, autoritarizma, te radikalne i ekstremne desnice.	Rodna povijest fašizma. Fašizam danas? Etnopopulizam, radikalna i ekstremna desnica na jugoistoku Europe. Zaključak.	Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.
Objasniti razliku između povijesnog fašizma i generičkog, odnosno univerzalnog, fašizma.		Čitanje literature, predavanja, sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	Sudjelovanje u diskusiji, seminarski rad.
Usporediti i		Čitanje literature, predavanja,	Sudjelovanje u

objasniti strukturne, ekonomske, društvene i ideološke uzroke masovnog nasilja prema različitim religijskim, etničkim i rodnim skupinama na jugoistoku Europe tijekom 20. stoljeća.		sudjelovanje u diskusiji. Individualni rad.	diskusiji, seminarski rad.
--	--	---	-----------------------------------

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija		Pomoćne povijesne znanosti II	
Studij		Sveučilišni prijediplomski studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni)	
Semestar		II., IV., VI.	
Akademska godina		2025./2026.	
Broj ECTS-a		3	
Nastavno opterećenje (P+S+V)		30+0+0	
Vrijeme i mjesto održavanja nastave		Prema rasporedu	
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku		Ne	
Nositelj kolegija		izv. prof. dr. sc. Tomislav Popić	
Kabinet		F-435	
Vrijeme za konzultacije		Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka	
Telefon			
e-mail		tomislav.popic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Cilj kolegija je predstaviti studentima nekoliko pomoćnih povijesnih disciplina koje upotpunjuju analize i kontekstualizaciju povijesnih izvora te interpretaciju povijesnih procesa. U tom pogledu studenti se upoznaju s osnovama heraldike, sfragistike, genealogije i numizmatike kao temeljnim pomoćnim povijesnim disciplinama u izučavanju elitnih društvenih skupina. Poseban naglasak stavlja se na povijesnu kartografiju kao izvor za razumijevanje geografskih, prostornih, političkih i kulturoloških aspekata prošlosti, te analizu vizualnih izvora (slike, portreti, fotografije, film) koji služe kao pomoćni elementi interpretacije pisanih tragova prošlosti i daju uvid u materijalnu kulturu, društvene odnose i simboliku moći. Sukladno tome na kolegiju se obrađuju sljedeće teme:			
Heraldika – europsko grboslovlje, načini i zakonitosti izrade grba plemićkih obitelji, gradova i država. Vrste grbova i pisanje grbovnica. Razvoj heraldike i grboslovlja u Hrvatskoj; Sfragistika – povijesni razvoj. Primjeri i razvoj pečata u Europi te u Hrvatskoj. Slikovni prikazi i grbovi na pečatima; Genealogija – upoznavanje s velikaškim obiteljima i njihovim krvnim vezama i rodbinskom umreženosti. Metode genealogije, istraživanja i izvori. Načini utvrđivanja srodnosti i njihovo dalje grananje; pitanje roda, pitanje obitelji; Numizmatika – prikazi vlastodržaca na novcima, slikovni prikazi. Problemi datiranja povezani uz pronalazak novca; Antička i srednjovjekovna kartografija; Ranomoderna kartografija; Kartografija u 19. stoljeću; Vizualni izvori u povijesnim istraživanjima			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Po odslušanom i položenom kolegiju studenti će biti sposobni: • objasniti i demonstrirati metode pomoćnih povijesnih disciplina obuhvaćenih ovim predmetom • koristiti praktične vještine za samostalno istraživanje • prepoznati različite vrste grbova, grbovnica, pečata, novaca • primijeniti naučenu metodologiju prilikom izrade obiteljskog stabla • koristiti povijesne karte u istraživanjima			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	X
Terenska	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

nastava			
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	0	
Aktivnost na nastavi	0,2	25	
Kolokvij 1	0,6	25	
Kolokvij 2	0,6	25	
Kolokvij 3	0,6	25	
UKUPNO	3	100	
Opće informacije:			
Varijanta 2 bez završnog ispita			
Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.			
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova		
IV. LITERATURA			
OBVEZNA LITERATURA			
Bartol Zmajić, <i>Heraldika, sfragistika, genealogija, veksikologija, rječnik heraldičkog nazivlja</i> , Zagreb 1996.			
Vesna, Brajković, <i>Grbovi, grbovnice i rodoslovlja: katalog zbirke grbova, grbovnica i rodoslovlja</i> , Zagreb, 1995.			
Ivan Mirnik (prir)., <i>Numizmatički priručnik i rječnik</i> , Zagreb 2011.			
Mirela Slukan Antić, <i>Povijesna kartografija: kartografski izvori u povijesnim znanostima</i> , Samobor 2003.			
Peter Burke, <i>Očevid: upotreba slike kao povijesnog dokaza</i> , Zagreb 2003.			
IZBORNA LITERATURA			
Davor Zovko, <i>Obiteljski grb</i> , Zagreb 2009.			
Irmgard Mahnken, <i>Dubrovački patricijat u XIV veku</i> , Beograd 1960.			
Nenad Vekarić, <i>Vlastela grada Dubrovnika 1-3</i> , Dubrovnik 2011-2012.			
Serđo Dokoza, Mladen Andreis, <i>Zadarsko plemstvo u srednjemu vijeku (rodoslovlja)</i> , Zadar 2020.			
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU			
POHAĐANJE NASTAVE			
Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.			
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA			
- Usmeno - Pismeno: a) oglasna ploča Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci b) web stranice Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci c) Merlin d) e-mailom			
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA			
Konzultacije prema rasporedu; e-mail.			
NAČIN POLAGANJA ISPITA			
-			

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	12. 2. 2026. i 26. 2. 2026. u 10 sati
Ljetni	25. 6. 2026. i 16. 7. 2026. u 10 sati
Jesenski	27. 8. 2026. i 10. 9. 2026. u 10 sati
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
I.	Uvod u kolegij. Obveze studenata.
II.	Heraldika – europsko grboslovlje, načini i zakonitosti izrade grba plemićkih obitelji, gradova i država. Vrste grbova i pisanje grbovnica. Razvoj heraldike i grboslovlja u Hrvatskoj.
III.	Sfragistika – povijesni razvoj. Primjeri i razvoj pečata u Europi te u Hrvatskoj. Slikovni prikazi i grbovi na pečatima.
IV.	Genealogija – upoznavanje s velikaškim obiteljima i njihovim krvnim vezama i rodbinskom umreženosti. Metode genealogije, istraživanja i izvori. Načini utvrđivanja srodnosti i njihovo dalje grananje; pitanje roda, pitanje obitelji.
V.	Numizmatika – prikazi vlastodržaca na novcima, slikovni prikazi. Problemi datiranja povezani uz pronalazak novca.
VI.	I. kolokvij
VII.	Uvod u povijesnu kartografiju
VIII.	Antička i srednjovjekovna kartografija – prvi poznati kartografski prikazi, mappae mundi, portulani i pomorske karte, arapska kartografija
IX.	Ranomoderna kartografija – utjecaj geografskih otkrića, prirodnih i tehničkih znanosti na kartografiju, topografske karte, Mercatorova projekcija, vojna kartografija
X.	Kartografija u 19. stoljeću – katastarske karte, standardizacija kartografskih načela, uloga novih tehnoloških postignuća
XI.	II. kolokvij
XII.	Vizualni izvori u povijesnim istraživanjima – metode, semiotika, kontekst, pitanje autentičnosti
XIII.	Slike i portreti: Prikaz vlasti, moći i identiteta kroz povijest Fotografija: Povijesni razvoj i njena uloga u dokumentiranju društvenih promjena (ratna fotografija, propagandna fotografija)
XIV.	Manipulacija vizualnim materijalima u propagandi (primjeri iz 20. stoljeća – totalitarni režimi, medijski ratovi)
XV.	III. kolokvij

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA

objasniti i demonstrirati metode pomoćnih povijesnih disciplina obuhvaćenih ovim predmetom	Heraldika Sfragistika Genealogija Numizmatika Povijesna kartografija Vizualni izvori	– predavanje – rasprava	– kolokvij
koristiti praktične vještine za samostalno istraživanje		– predavanje – rasprava – čitanje izvorne građe	– kolokvij – sudjelovanje u raspravama
prepoznati različite vrste grbova, grbovnica, pečata, novaca	Heraldika – europsko grboslovlje, načini i zakonitosti izrade grba plemićkih obitelji, gradova i država. Vrste grbova i pisanje grbovnica. Razvoj heraldike i grboslovlja u Hrvatskoj. Sfragistika – povijesni razvoj. Primjeri i razvoj pečata u Europi te u Hrvatskoj. Slikovni prikazi i grbovi na pečatima.	– predavanje – rasprava – čitanje izvorne građe	– kolokvij – sudjelovanje u raspravama
primijeniti naučenu metodologiju prilikom izrade obiteljskog stabla	Genealogija – upoznavanje s velikaškim obiteljima i njihovim krvnim vezama i rodbinskom umreženosti. Metode genealogije, istraživanja i izvori. Načini utvrđivanja srodnosti i njihovo dalje grananje; pitanje roda, pitanje obitelji	– predavanje – rasprava – rad na izvorima	– kolokvij – sudjelovanje u raspravama
koristiti povijesne karte u istraživanjima	Antička i srednjovjekovna kartografija – prvi poznati kartografski prikazi, mappae mundi, portulani i pomorske karte, arapska kartografija Ranomoderna kartografija – utjecaj geografskih otkrića, prirodnih i tehničkih znanosti na kartografiju, topografske karte, Mercatorova projekcija, vojna kartografija Kartografija u 19. stoljeću – katastarske karte, standardizacija kartografskih načela, uloga novih tehnoloških postignuća	– predavanje – rasprava – rad na izvorima	– kolokvij – sudjelovanje u raspravama

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Prapovijest i stara povijest Bliskog istoka i Egipta		
Studij	Sveučilišni prijediplomski studij Povijest (dvopredmetni)		
Semestar	II., IV., VI.		
Akadska godina	2025./2026.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Lucijana Šešelj; doc. dr. sc. Feđa Milivojević		
Kabinet	F-439		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na web stranicama Odsjeka		
Telefon			
e-mail	feda.milivojevic@uniri.hr		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
1.) <i>Prapovijest</i>. Rana otkrića i razvitak spoznaja o postanku ljudske vrste. Razvoj prvobitnih društvenih zajednica i primitivnih društava. Rane kulture i arheološka periodizacija. Razvitak ranog neolitika, te počeci razvoja civilizacije na primjeru Bliskog istoka. 2.) <i>Pregled razvitka azijskih bliskoistočnih civilizacija</i>. Pregled razvoja na području plodnog polumjeseca. Osobiti naglasak će biti stavljen na Mezopotamiju i genezu stratificiranog društva, grada i države. Fenomen Uruka, ranodinastičko i akadsko doba; III. dinastija Ura. Promjene na Bliskom istoku oko 2000. g. pr. Kr. Babilonija u 2. tisućljeću. Mala Azija (Hetiti) i područja Sirije i Palestine u 2. tis. pr. Kr. Bliski istok između 1200. i 500. g. pr. Kr. Kontinuiteti (Babilonija, Asirija) i promjene na prijelazu iz 2. u 1. tisućljeće (željezo, alfabet, karavanski promet na devama i novi značaj nomadizma). Novi narodi: Iranci na istoku (razvoj Perzije), Aramejci, Feničani, Hebrejci na zapadu. Problem Indoeuroljana. 3.) <i>Egipat</i>. Egipat kao autonomno civilizacijsko žarište. Egipat do kraja Stare države. Srednja i Nova država. Društvena i državna organizacija faraonskog Egipta. Egiptologija			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći: -opisati osnovne činjenice iz prapovijesti i rane povijesti; -opisati i ilustrirati povijesnu geografiju; -objasniti pojmove, probleme i teorijske rasprave koje postoje kod proučavanja prvobitnih ljudskih društava, rane bliskoistočne povijesti i egiptologije; -interpretirati metodologije koje se koriste u istraživanju ove problematike; -analizirati arheološke, antropološke, paleontološke i povijesne izvore; -primjenjivati kritičko razmišljanje; -pokazivati intelektualnu otvorenost, znatiželju i kreativnost u rješavanju problema, empatiju i poštovanje prema vrijednostima ljudske i kulturne različitosti.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X		X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	0
Aktivnost na nastavi	0,5	20
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	30
ZAVRŠNI ISPIT	1	50
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Studenti su obavezni prisustvovati kolokviju. **Ispravak kolokvija ili naknadno pisanje kolokvija nisu predviđeni unutar kolegija.**

Varijanta 1 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Contenau G., Babilon i Asirija, Zagreb, 1979.

Povijest, sv. 1, Prapovijest i prve civilizacije, Europapress holding, Piotello, 2007. (odabrana poglavlja vezana uz teme u sadržaju)

Povijest, sv. 2, Egipat i antička Grčka, Europapress holding, Piotello, 2007. (odabrana poglavlja vezana uz teme u sadržaju)

Uranić I., Stari Egipat, Zagreb, 2004.

IZBORNA LITERATURA

Dimitrijević, S., Težak-Gregl, T., Majnarić-Pandžić, N., Prapovijest, Povijest umjetnosti u Hrvatskoj, Zagreb 1998.

Hawkes J., Prethistorija, Historija čovječanstva, sv. 1, Zagreb, 1966. (odabrana poglavlja)

Heršak E., Drevne seobe, Zagreb, 2005.

Karavanić, I., Život neandertalca, Školska knjiga, Zagreb 2004.

Kramer S. N., Historija počinje u Sumeru, Zagreb, 1966.

Mallory, J. P., Indoeuropljani - Zagonetka njihova podrijetla - Jezik, arheologija, mit, Zagreb, 2006.

Matasović R., Kultura i književnost Hetita, Zagreb, 2000.

Montet P., Egipat u doba Ramzesa, Zagreb, 1979.

Nissen, H. J., The early history of the Ancient Near East 9000-2000 BC, Chicago, 1988.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

- Usmeno
- Pismeno:
 - a) oglasna ploča Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci

b) web stranice Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci c) preko sustava Merlin	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Termini konzultacija; e-mail, sustav Merlin	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Pismeno.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	5. i 19. 2. 2025. g. u 10:00h
Ljetni	15. i 29. 6. 2025. g. u 10:00h
Jesenski	3. i 17. 9. 2025. g. u 10:00h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
I.	Uvodno predavanje. Arheološke metode datiranja.
II.	Razvoj ljudske vrste i prve kulture. Paleolitska ekonomija.
III.	Pojava neolitika i neolitička „revolucija“.
IV.	Fenomen nastanka visokih civilizacija na Bliskom istoku. Sumerani i pojava pisma.
V.	Lagaš. Akadsko kraljevstvo. Treća dinastija Ura.
VI.	Doba teritorijalnih država na Bliskom istoku: stara Asirija i Babilon pod Amorićanima, Kaldejcima i Isinom.
VII.	Mitani i Huriti.
VIII.	Kontinuirana provjera znanja
IX.	Hetiti. Problem Indoeuropljana.
X.	Nastanak egipatske države. Staro kraljevstvo.
XI.	Srednje kraljevstvo u Egiptu i drugi međuprijelazni period. Novo kraljevstvo u Egiptu (c. 1500 – 1000. g. pr. Kr.).
XII.	Feničani. Kraljevstvo Izrael.
XIII.	Novo-asirsko carstvo.
XIV.	Kaldejci i Novobabilonsko carstvo. Medija.
XV.	Ahemenidsko carstvo (Perzija).

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Objasniti osnovne činjenice iz prapovijesti i rane povijesti Bliskog istoka i Egipta.	1.) Prapovijest. Rana otkrića i razvitak spoznaja o postanku ljudske vrste. Razvoj prvobitnih društvenih zajednica i primitivnih društava. Rane kulture i arheološka periodizacija.	Predavanja. Rasprava.	Kolokvij. Sudjelovanje u raspravi.
Opisati i ilustrirati	Razvitak ranog neolitika, te počeci razvoja	Predavanja. Analiza karata.	Kolokvij. Sudjelovanje u

povijesnu geografiju Bliskog istoka i Egipta kroz razdoblja.	civilizacije na primjeru Bliskog istoka. 2.) Kroz kronološku podjelu prati se razvoj bliskoistočnih civilizacija i Egipta. Osobiti naglasak je stavljen na Mezopotamiju i genezu stratificiranog društva, grada i države. Fenomen Uruka, ranodinastičko i akadsko doba; III. dinastija Ura, te razvoj egipatske države. 3.) Doba teritorijalnih država kada dolazi do širenja visokih kultura, gradova, državnog ustroja i pisma. Starobabilonska država i kodifikacija zakona. Hamurabi. Asirska trgovina u Anadoliji. Grad-država Mari. Zlatno doba Egipta u srednjem kraljevstvu. Dokumenti iz Fayuma.	Rad u grupi. Rasprava.	raspravi.
Objasniti pojmove, probleme i teorijske rasprave koje postoje kod proučavanja prvobitnih ljudskih društava, rane bliskoistočne povijesti i egiptologije.		Predavanja. Rasprava.	Kolokvij. Sudjelovanje u raspravi. Završni ispit.
Interpretirati metodologije koje se koriste u istraživanju ove problematike		Predavanja. Rasprava.	Kolokvij. Sudjelovanje u raspravi. Završni ispit.
Analizirati arheološke, antropološke, paleontološke i povijesne izvore.	4.) Doba velikih carstava i moćnih vladara. Novo kraljevstvo u Egiptu, Hetitsko carstvo, država Mitani, Babilonsko i Asirsko carstvo. Kontinuiteti (Egipt, Babilonija, Asirija) i promjene na prijelazu iz 2. u 1. tisućljeće (željezo, alfabet, karavanski promet na devama i novi značaj nomadizma). Novi narodi: Iranci na isto-ku, Aramejci, Feničani, Hebrejci na zapadu. 5.) Fenomen gradova-država na Levantu i značenje luka i pomorstva za širenje visokih civilizacija s Bliskog istoka na Zapad. 6.) Perzijsko carstvo i problemi upravljanja golemim i etnički šarolikim teritorijima.	Predavanja. Analiza arheoloških predmeta i kostura (fotografije, crteži). Rad na tekstovima. Rad u grupi. Rasprava.	Kolokvi. Sudjelovanje u raspravi. Završni ispit.
Primjenjivati kritičko razmišljanje.		Predavanja. Rasprava.	Kolokvij. Sudjelovanje u raspravi.
Pokazivati intelektualnu otvorenost, znatiželju i kreativnost u rješavanju problema, empatiju i poštovanje vrijednosti ljudske i kulturne različitosti.		Predavanja. Rasprava.	Kolokvij. Sudjelovanje u raspravi.

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Stručna praksa VI		
Studij	Sveučilišni studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni) prijediplomski		
Semestar	II., IV., VI.		
Akadska godina	2025./2026.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+0+30		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Andrea Roknić Bežanić		
Kabinet	F-448		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
Telefon	051/265-730		
e-mail	aroknic@ffri.uniri.hr		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Studenti obavljaju praksu radeći na konkretnim projektnim zadacima koje zadaje nastavnik/mentor ili mentor/vanjski stručnjak. Stručna praksa može se izvoditi ili u prihvatnoj instituciji (stručna baza), kroz rad s dodijeljenim mentorom/vanjskim stručnjakom, ili u redovnom nastavnom procesu na fakultetu, kroz rad s nastavnikom/mentorom koji osmišljava i prati izvođenje radnih zadataka. Pri odabiru kolegija Stručna praksa studenti u dogovoru s mentorom osmišljavaju radne zadatke temeljem građe i izvora iz odabranog povijesnog razdoblje. U sklopu kolegija Stručna praksa ulazi i terenska nastava te studijska putovanja, pri kojima studenti također odrađuju radne zadatke koje pripremaju tijekom nastave, a izlažu ih na terenu.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Nakon uspješno izvršenih obveza predviđenih ovim programom, studenti će biti sposobni: 1. Primijeniti usvojeno teorijsko znanje u praktičnom dijelu koji se dotiče uz područje obavljanja stručne prakse. 2. Samostalno provesti istraživanje na građi i izvorima. 3. Osmisliti i provesti vlastiti projekt pod stručnim vodstvom mentora. 4. Samostalno izložiti rezultate rada na stručnoj praksi. 5. Prilagođavati se radnom okruženju i orijentaciji ka budućem zaposlenju.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
		X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
X			X
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	0	
Aktivnost u nastavi	0,25	10	
Terenska nastava	1,75	90	
UKUPNO	3	100	
Opće napomene:			

Varijanta 2 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA**OBVEZNA LITERATURA**

Literaturu određuje mentor iz prihvatne institucije – stručne baze, a odnosi se na zakone, pravilnike i propise vezane uz djelatnost institucije u kojoj se odvija praksa.

IZBORNA LITERATURA

Literaturu određuje mentor iz prihvatne institucije – stručne baze, a odnosi se na zakone, pravilnike i propise vezane uz djelatnost institucije u kojoj se odvija praksa.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU**POHAĐANJE NASTAVE**

Studenti su obavezni aktivno sudjelovati u stručnoj praksi.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

- Usmeno
- Pismeno:
 - d) oglasna ploča Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci
 - e) web stranice Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Rijeci
 - f) preko sustava Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Konzultacije
e-mail

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Nema.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Studenti su obavezni redovito pohađati te aktivno sudjelovati u stručnoj praksi. Studenti su obavezni izvršiti sve radne zadatke u dogovoru s mentorom/voditeljem stručne prakse u prihvatnoj instituciji. Studenti su obavezni podnijeti Izvještaj/Dnevnik prakse.

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	6. i 20. 2. 2026. g.
Ljetni	16. 6. i 7. 7. 2026. g.
Jesenski	28. 8. i 11. 9. 2026. g.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEMA
1.	Stručna praksa
	Terenska nastava će se izvoditi prema programu objavljenom na internetskim stranicama Odsjeka za povijest. Točan datum izvođenja

terenske nastave bit će dogovoren sa studentima na uvodnom predavanju.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Primijeniti usvojeno teorijsko znanje u praktičnom dijelu koji se dotiče uz područje obavljanja stručne prakse.	Studenti obavljaju praksu radeći na konkretnim projektnim zadacima koje zadaje nastavnik/mentor ili mentor/vanjski stručnjak. Stručna praksa može se izvoditi ili u prihvatnoj instituciji (stručna baza), kroz rad s dodijeljenim mentorom/vanjskim stručnjakom, ili u redovnom nastavnom procesu na fakultetu, kroz rad s nastavnikom/mentorom koji osmišljava i prati izvođenje radnih zadataka. Pri odabiru kolegija Stručna praksa studenti u dogovoru s mentorom osmišljavaju radne zadatke temeljem građe i izvora iz odabranog povijesnog razdoblje.	Individualni rad; rad u grupi; izrada i prezentacija projekta	Zadaci izvedbe; izlaganje; prezentacija
Samostalno provesti istraživanje na građi i izvorima.	U sklopu kolegija	Individualni rad; rad u grupi; mentorski rad; istraživanje izvorne građe.	Zadaci izvedbe; izlaganje; prezentacija
Osmisliti i provesti vlastiti projekt pod stručnim vodstvom mentora.	Stručna praksa	Individualni rad; rad u grupi; mentorski rad; izrada i prezentacija projekta	Zadaci izvedbe; izlaganje; prezentacija
Samostalno izložiti rezultate rada na stručnoj praksi.	U sklopu kolegija	Individualni rad; rad u grupi; izrada i prezentacija projekta	Zadaci izvedbe; izlaganje; prezentacija
Prilagođavati se radnom okruženju i orijentaciji ka budućem zaposlenju.	Stručna praksa ulazi i terenska nastava te studijska putovanja, pri kojima studenti također odrađuju radne zadatke koje pripremaju tijekom nastave, a izlažu ih na terenu.	Individualni rad; rad u grupi; izrada i prezentacija projekta	Zadaci izvedbe; izlaganje; prezentacija